

Cinste cîntecului popular românesc

Cîntînd cîntecul popular al acestui mincihate Românii, vrem să le cîntăm astăzi pe cele care li sîntesc prin glasurile lor, dîndu-le o viață nouă, înveștîmîndu-l cu podobeale timpului nostru, fără a stîrbi nimic din frumusețea lui tradițională.

Să mulțumim în acest început de An nou celor care îngrijesc cu osîrdie rădăcinile-ădinei pentru a primi meru coroana lui bogată în înmiresmat. Să le cîntăm deci și să le săvîșim nu numai mulțumirile noastre, ci și respectul și dragostea noastră, recunoștința tuturor celor mîngiași sau înveseliți de gloriile lor, cînd duioase, cînd pline de bucurie sau uneori, grele de jale. Ele sînt glasul simțului nostru adînci ale spiritualității acestui popor.

În țara noastră mulți, nenumărați, îndrăgesc cîntecul popular. Foarte mulți îi și cîntă. Dar nu-l putem onora cu titlul de „cîntărești de muzică populară” pe toți iubitorii de cîntec românesc și nici pe toți cei care cred că-l știu cînta. Nu sînt cîntărești „adevărați” nici chiar unii dintre cei care au obținut chiar și o patalămă oficială ce le dă dreptul de a urca pe podium.

Multa din țărîncile noastre sînt cîntărești „adevărați”, cu har înăscut și dragoste față de cîntecul moștenit. Dar cîntecul este pentru ele precum este criplul pentru păsărele și cîntecul pentru frunze. O exprimare nemilordată a unor simțiri ce alfel nu și-ar găsi grai. Ele cîntă spontan, cînd prea plinul sufletului își dăcă năvălnica deszăgăsură. Dar ele nu-și dedică viața cîntecului popular.

Cîntărești „adevărați” sînt acele artiste care pe lingă har și dragoste simt menirea de a se dăruî întru totul cîntecului, de a-l sunaște și înțelege cît mai adînc, de a-l prilepe vîlc și mesei și care în primul rînd sînt imperioasa nevoie de a-l transmite. Cele care untori ajung să depășească prin arta lor chiar horele vremelnicele lor vieți.

Să fii odată cu neînța din ce în ce mai prezent, mai cunoscut, nu este dec oricul.

Să fii cu aște mai lubit, cu aște mai apropiat de simțetele oamenilor poporului din care te-ai rădăcinat cu cît ești mai departe, „dincolo”, nu este oare aceasta cea mai mare izbindă rădăcinii unui artist?

A sacrificat unele trecătoare succese, a dispreat aplauzele facile, a se sacrificat uneori pe sine pentru cîntecul tău, lăsa povestile adevăratei Arte, adevăratului artist „cîntăreț de muzică populară”.

Ce omagiu mai mare ai putea aduce „cîntăreților de muzică populară” care urmează

să-și răsturnească oazul, deși a pune la fruntea mindrului lor alie numele prea mîndru și cîntat al celei înrăți de ani în neînță și totuși scilicitoare pe simămentul cîntecului popular românesc precum scripitor este Lucăceșul printre stelele nopții. Numele Mariei Tănase.

Imi este drag de a vorbi despre Maria Tănase cu aște mai mult cu cît iam cunoscut temelnice sufletul, viața, dragostea ei de țară, de oamenii acestui pămînt. Știu bine simțurile nedrepte primite de ea, și de care nîmchid nu s-a lăsat înfrîntă. Purce în viața ei mesaj pe care și dumneavostre, cîntărețele noastre de muzică populară se presbucim să-l purtăm. Mesajul primit de la bîndu și strîbucim precum și dumneavostre de la buni și strîbucim la-și primit. Cu conștiința artistului care au își îngăduie să-și facă conștient a dus făcile cîntecului românesc pînă în ultima clipă a vieții ei și această facile arde mai departe pentru a lumina și pe în se nec puternic drumul urmașilor ei.

În ultima vreme totă noastă pildă este uneori deose înțeleasă de oșile tinere cîntărețe. Nu topera glasului ei, dealmăstă o facă — înimitabil, nu înărcarea vîlcărită de a pretu aște de oșile și înărcare și va aduca cît de cît fama Mariei Tănase. Toamă unicități talentului și harului personalității ei covîșitoare decorează Maria Tănase admiră și a contemporanilor ei și a fili fililor acestora.

Maria Tănase trebuie să fie un imbold de depășire personală, de fierbinte patriotism. Idealul împlinirii artistice spre care-ăd

Sînt aproape 20 de ani de cînd glasul ei minunata ei făptură au pășit dincolo de noi, dar ea nu ne-a părăsit. Maria Tănase este mereu vie, deoarece este mereu ascultată, admirată și, mai presus de toate, lubită.

Fiecare dintre talentatele noastre cîntărețe are o rădăcină în acest pămînt românesc. Un repertoriu alcătuit după criteriul personal. Un fel de a cînta, de a interpreta, oșindă a personalității ei. Acestea sînt semnele firii. Frumusețea rodului pierguit se dobîndeste prin lortia de sine și truda fără preget.

Fie ce ele, cîntărețele noastre îndrăgite în îndemnul Mariei Tănase, și lupe-o aște pildă, să fie conștente de dăruirile, șorții și pămîntul românesc care le-a înărcat, oșile cultivate cu osîrdie și cu convingere să egase dăruiri nu le aparțin doar lor, ci și nouă tuturor celor care le ascultăm cu drag.

HARRY BRÄUNER

Florica
Bradu

Născută pe valea Crișului Alb, în comuna Sicula, acolo unde se ză-
torile erau obiceiuri firești, iar nuntile se făceau și încă se mai fac
după datini, Florica Bradu a debutat ca interpretă de muzică popu-
lară la 23 aprilie 1967 când, după cum spune ziarul *Crisana* din
acea zi „balanta punctelor a fost întoarsă în favoarea Bihorului
după o vremelie dincolo înclinare”. De atunci, Florica Bradu a
reusit să fiină, lată, mereu echilibrul, venindu-i în ajutor și alte
interprete, la fel de valoroase. Iubindu-și cîntecele așa cum și
iubeste pe cele trei fetițe, Florica Bradu nu uită că folclorul româ-
nesc este unul din depozitele spirituale și intime ale poporului
român, și, cu toți anii trecuți de la debut, apropierea de cîntec o
face cu umilință și emoție.

Cu ce zestre a intrat Florica Bradu în arena cîntecului popular?
Cu cîntecele învățate de la părinții săi care i-au legănat copilăria
nu numai cu cînteca de leagăn ci și cu o anumită „superstiție” a
cîntecului.

Sigur, ascultînd-o pe interpretă cu cîtă siguranță și sfîntenie vor-
bește despre folclor, ū-a apărut o culegere de folclor bihorean) am
îndrăznit s-o întreb: ce a însemnat pentru femeia Florica Bradu,
succesul și laudele?

— Mulți cred că debutul luminează desfășurarea întregii cariere
artistice. Nu sînt de aceeași părere, desl, poate, această judecată
m-ar avantaja. De ce? Debutul a o sabie cu două tălăsur. Să mă
explic: Poate să te îndemne la muncă, dar te poate și înșela, adică
să te culci pe lauri. Cenușăreasa, simbolul adevărat pentru orice
familie. Fiecare dintre noi poate deveni o prințesă cînd i se găsește
condurul.

— Culegeți cîntece numai din zona Crișului Alb?

— Nu. Eu cînt folclor de pe vetrele celor trei Crișuri, reușind în
felul acesta să cunosc și să înțeleg adevăratul cîntec bihorean.
Dati-mi voie să reproduc un adevărat testament foarte vechi, pe
care l-am învățat de la mama mea, venit ca o chemare peste timp
de la generațiile străvechi: „O! murl, m-oi duce-n lume / Florile cui or
rămîne? / N-o ști nîme că m-am dus / Numă o vedea că nu-s /
Și-a pămînt de m-oi băga / Nu m-oi sta și-o asculta”.

— Vă plac aplauzele Florica Bradu?

— De ce n-ai recunoaște, aștept aplauzele ca pe o confirmare a
înțelegerii cîntecului popular românesc, ca pe un triumf al frumô-
sului. Pentru mine cîntecul e și o răspundere socială, iar publicul e
cel mai în măsură să răsplătească pe interpret dar să-l și
pedepsească.

Emilia
Bubulac

Emilia Bubulac, metodistă la Clubul sindicatului U.R.E.M.O.S.
București, apare pe scena cîntecului popular în 1975 cînd imprimă la
radio și televiziune. Ea vine din zona Petșianilor de Gorj, acolo unde
Maria Lăzărețu încă mai domină gustul oricărui ascultător de muzică
oltenască. Dar, Emilia Bubulac aduce un alt fel de ritm gorjenesc.
Ritmul schiopătat. Bogăția melodică a cîntecului gorje-
nesc e o înălțare de acorduri teribilă pe care interpreta le
studiază și numai după acela le cîntă. La bîlcurile din satete Gor-
jului ascultă toate variantele unui cîntec, înțelegînd astfel influen-
țele zonelor adiacente. Fîind adeptă păstrării autenticității cîntecului
popular, Emilia Bubulac refuză să creadă că Arta adevărată va avea
scorți de izbîndă atîta timp cît mulți dintre cei care interpretează
folclor nu au o conștiință artistică. „Eu am studiat foarte mult poe-
zia românească populară, dar n-am înțeles niciieri exprimări de
prost gust sau lipsite de decență. Poporul nostru a căutat întotdeauna
cuvintele cele mai delicate pentru a-și exprima sentimentele. Ce cîsur
poți găsi unui text popular ca acesta pe care-l cîntă țărani din satul
meu, exprimîndu-și astfel dragostea față de femeia iubită: „Lele,
lelișoară mea / Vine ea primăvara / Că de cînd toț astepai /
Să-nflorească țagu-n plai / Să-nfrunzească lăstăreli / Și să-mi
zburde mîelușeli / Mă uitai din deal în luncă / Văzul lunca-mbocăliă /
Si-am zis verde de lîcan / Hai puică la deal, la deal / Să cîntăm iarbă
în cal / Și umbră de tufan / Noi calul să-l prîpînim / Și-amîndoi să
ne iubim”.

Dar, Emilia Bubulac, pe ilngă faptul că adună și cîntă folclor
este deținătoarea unei colecții de costume populare gorjenesti pe
care la poste îmbracă oricînd. Cel mai vechi și are de la
nunta bunicii sale, și-l păstrează ca pe-un trofeu al purității și
sensibilității țărănești. „Folclorul trebuie înțeles și alimti altfel decît
acum, cîțiva zeci de ani. Ascultînd azi o melodie veche nu-l nevoiesc
neapărat s-o cînt și cu aceeași intonație, însă niciodată nu trebuie să tești
din limita folclorului. După mine, cred că folclorul ar putea deveni o
știință foarte puțin lăstă în seamă deocamdată. Se duc și ultimii
bătrîni. Cine o să ne mai aducă amînte de comoră versului popular?”.

Maria
Ciobanu

Numită „ciocirila cîntecului popular oltenesc”, Maria Ciobanu, în ciuda tuturor precizărilor și presupunerilor, rămîne una din voci distincte ale cîntecului popular românesc. Născută în zona de interfață a județelor Gorj, Dolj și Vâlcea, mai precis în comuna Roștile, acolo unde dealurile și văile o ajutau să-și ascundă copilaria, dar nu și glasul, cu cîmpia la o aruncătură de piatră, Maria a simțit încă din fragedă tinerețe ecoul cîntecului în libertatea glasului. Cînta nu pentru ei, cum s-a întîmplat mai tîrziu, ci pentru ea, pentru că, așa cum recunoaște interpreta, cîntecul e viața și aerul ei, e liniștea și neliniștea ei, e bucuria care face năcazul să fie uitare : „Cine fluieră și cîntă / nu-i este lumea urîtă / nici înimă amărîtă / nici jală posomorîtă / dorul cîi de mare crește / cîntecul îl potolește / omul uită și trăiește”.

Debutul Mariei Ciobanu ? S-a întîmplat odată... După propria-i mărturisire, debutează ori de cîte ori cîntă. Emoțiile nu fug niciodată. Făc, se pare, casă bună cu vocea și sufletul ei. „Cînd am cîntat prima oară „Hai du-mă dorule, hai”, plîngeam și cîntam și asta se întîmpla acum un an. Într-un timp am avut emoții și de altă natură. Prin iunie trecut m-am îmbolnăvit. Zlăua la spital, seara la spectacol. Oamenii nu știau de efortul meu. Pînă într-o seară cînd am simțit că mi se tale respirația, că mă sufoc. Simțeam o umflătură pe căile respiratorii. (Maria povestește rîzînd. Se bucură de faptul că acum e în afara oricărui pericol). Am crezut că mor. Mă gîndeam doar la copil. Apoi a urmat examenul...”

— Ce examen ?

— Fiica mea cea mare, Liliana (n.a. — studentă de-acum la Conservatorul din Iași, secția canto), era în febra examenului de admitere. Dar toate au trecut cu bine și Anul nou 1982 cred că ne va aduce și mai multe bucurii și sănătate. Parcă sînt bolnavă de fetele.

— Și duetul ?

— Am să-l continui cu Camelia, care este în clasa a VIII-a și mi se pare că iubește folclorul mai mult decît Liliana. Astea rămîin însă bucuriile mamei Maria Ciobanu. Cîntecul îmi dă putere, așa cum vă spuneam, pentru toate. Ascultați o casetă.

— Cine cîntă ?

— Un bătrîn din Pirlieni, Vâlcea. Aproape că uit de mine cînd ascult aceste cîntece. (Îmi arată un dosar în care sînt copiate textele vittoarelor cîntecelor). Vă spun asta pentru că se discută mult pe seama felului în care adunăm noi, interpreții, folclor. Se mai fac și texte penibile, dar adevărul e că uneori sîntem puși în situația să schimbăm textul pentru că așa se cere, chiar dacă textul autentic este foarte frumos. De exemplu : „De-ar fi mîndra unde-i luna / să vedea-o întotdeauna / dar mîndra e pe pămînt / și n-o pot vede curînd / numai simbata la tîrg / și duminica pe cîmp”. E frumos textul, dar se cade a fi interpretat de bărbat și nu de mine. Atunci sînt nevoită să schimb „mîndra” în „neica” cu toate că textul original sună așa cum vi l-am spus. Cel mai frumos text cules ? ! E foarte greu să-l aleg. Din cele 14 sau 15 discuri (Nu, mama, lă, intervine Camelia), cred că există unul emoționant și adevărat. Mă străduiesc ca în 8 ani de-acum încolo să răspund tuturor dorințelor venite de la public. După aceea...

— Ce va urma ?

— Nu știu, o lungă și binevenită, cred, odihnă. După aproape 25 de ani petrecuți pe scenă... În afară de oboseală, intervine și vîrsta. Nu-l așa ?

Lucreția
Ciobanu

Lucreția Ciobanu, nume pe care-l rostim mult mai puțin decât ar merita, duce prin lume de mai bine de 30 de ani o salbă de cîntece pe cît de accesibile gustului nostru pe atît de bogate în melodicitate și substanță. Născută în satul Topircea, județul Sibiu, loc izolat dar cu accentuată culoare folclorică, pe care interpreta a știut a-o păstreza și s-o exploreze, departe de modernismul pătruns uneori și pe la sat. Margintimea Sibiului, vocea de inimă a Lucreției Ciobanu, a rămas una din cununile de sîrbătoare ale cîntecului nostru popular.

— Mi se pare că unul din atuurile care vă definesc este jleneasca. — Dacă doințele sînt cîntate în toate zonele țării, jleneasca este specifică muntelui, mai precis Margintimii Sibiului. Cîntecele pînorești pe care le-am cules și din Gorj sînt la fel de frumoase, dar eu cînt și cînt pentru ciobană care ureă și coboară cît ar fi țarna sau vara de grele. „Jleneasca” mea de suflet sună astfel: „Iar se duc mîioarele / Și rămîn izvoarele / Gume codru că-i e rău / Gume că-l plouă mereu / Și atîtea gînduri bat / Cîte frunze-n codru cad / Săracele mele oi / Ce greu mă despart de voi / Clopotele le-oi lăsa / Și în cui le-oi așăia / Dar cine mi le-o suna / Doar vîntul cînd o bătea / Codrule din valea seacă / Râu îți șade fără apă / Fără frunză fără floare / Numai eu lemnele goale / Cînd treceam cu mîndra mea / Ceream apă de la ei”.

— Cum s-a întîmplat debutul dumneavoastră ?

— După ce în 1950 am cîntat cu ansamblul Băncii Naționale, în 1953 am participat la Festivalul Mondial al Tîneretului și Studenților, unde am fost laureată. Ca urmare a acestui succes am fost solicitată să particip la un concurs de selecție pentru imprimări la radio, unde se înscriseseră vreo 300 de candidați. Măestrul Leonida Petrescu a ascultat acest turent de soliști și soliște, a coborât din cabina de sunet și mi-a zis: „ești singura care promiți”. Au urmat imprimările, apoi Electrecordul și mult mai tirziu televiziunea. Mergam în turnee în toată țara și cu toate ansamblurile. Cred că sînt solista cu cele mai lungi și mai multe turnee. Dar nu-mi pare rău.

— Ați cunoscut-o pe Maria Tănase ?

— La primul revelion al televiziunii am cîntat împreună cu ea. A fost o mare bucurie dar și o mare teamă. Să apar alături de „Doamna cîntecului românesc” era o jenă dar și un curaj.

— Purtăți întotdeauna brîul tricolor peste costum ?

— De cînd mă țiu, sau mai bine-zis de cînd am îmbrăcat costumul popular. Sobilitatea și eleganta culorilor alb și negru este completată de măreția culorilor din tricolor.

Maria
Dragomiroiu

Mult asemănătoare, la vocea, cu Maria Tănase, Maria Dragomiroiu, a avut, are, și va mai avea unele necazuri, locual din acest motiv.

Debutînd în 1973, ea cînta foarte puțin. Vocea ei, vocea aceea puțin răgușită, îmbrată, emoționată pînă la lacrimi (solista cîntă de obicei cu ochii închiși), este puțină, fără rezerve în intonerie. Cînd apăruse, în urmă cu aproape opt ani, Maria Dragomiroiu rostindu-și valetul prin cîntecul „Mărie, Mărie / la să-mi apui tu mie”, părea să aibă un viitor strălucit. Vlceancă de origine, născută la Ionești, Maria Dragomiroiu știa multe cîntece de la mama ei, așa cum este acest cîntec de leagăn pe care, firește Maria l-a îngînat și celor doi copii ai ei, atunci cînd leagănul devenise realitate în casa Dragomiroiu: „Lună, lună nouă / tale pline-n două / mie jumătate, vouă sîntate / și noroc în toate / lună, lună plină / coboară-n grădină / zorile-ți anină / și să-mi legănului / leagănă-mi pruncuțul / lui, lui, lui / pul-sorul mamil, pui / bucuria omului”.

Mi s-a părut, stînd de vorbă cu interpreta, că e o singularică. Întrebînd-o, mi-a răspuns: „Poate, dar mă simt foarte bine în aglomerație, în autobuz, în piață. Atunci pot cînta pentru mine, atînd lîmî imaginez săli pline cu oameni, atunci îi văd și eu pe oameni, pentru că altfel e greu să-l privești”.

— Povestii-mi o întîmplare care v-a făcut să suspinăți ?

— Am să fiu crezută pe cuvînt ? Cîntînd într-un spectacol organizat la Teatrul Mic, deci într-o sală nu prea mare, am crezut că mi-am găsit publicul mult așteptat. Eoarea, cîntînd „Cine iubeste și lasă” am simțit că oamenii nu-s receptivi la sensibilitatea acestui bocet al iubirii. Mi-a părut atît de rău încît am preferat să-l exclud din al doilea spectacol. Eu vreau ca melodiile mele să fie nu numai lăleleli ritmate, ci și frumusețe interioară. Am plîns de ciudă. Dar asta a trecut. Anul 1982 poate va fi mai plin.

— Cu discuri ?

— Nu pot spune nimic. Deocamdată am refuzat imprimările pentru un disc comun. Pînă nu am un disc propriu, de ce să mă amestec ? Dar pînă la disc, mi se fură cîntecele. Eu le cînt în spectacole, altii, mai norocoși, le imprimă.

Maria
Cornescu

Născută în cetatea Bănel, locul unde fluturii își amână singurătatea, iar oamenii își riscipesc orizontul în imensitatea cîmpiei, Maria Cornescu a debutat pe scena cîntecului popular la 18 ani și tot de atunci nu a părăsit-o. Actualmente, soția a Ansamblului *Rapodia Română* din București, interpreta nu uită, așa cum nicio dată nu a trecut pe lângă acest crez, că Ea, ca mesageră a cîntecului dolean, trebuie să dăruiască iubitorilor de muzică populară (și nu puțin după numărul scrisorilor primite de Maria Cornescu) cîntece tot mai frumoase, cîntece de inimă, să doinăască plină de voce se apropie de jeluire, cîntec prin care sufletul oamenilor va picta un strop de emoție, furtiv, sau aducere aminte de cei dragi.

— Mi-amintesc cum la debut — povestește Maria Cornescu cu vocea tremurîndă — cîntînd „Neicuță să nu mă minți / că tu ești că n-am părinți” sute de scrisori mă încurajau, iar dincolo de toate, cineva se oferise să-mi fie mamă. Dar aici vreau să ating o problemă puțin spinosă. Este vorba despre felul în care înțeleg unii tovarăși, răspunzători cu misterele folclorului, aceste texte. De pildă eu sînt acuzată că mi-aș cînta viața familială. Nu-i deloc adevărat. Familia mea nu e nici dezmembrată, nici în impas. Am două fete pe care le creștem, eu și sotul meu, Nelu Balăsoiu, (interpret tot de muzică populară), am și părinți, dar asta nu înseamnă că printru noi nu mai există oameni care se și despart, care nu se înțeleg și pe care, printru cîntecul meu, eu pulea să-l întorc de pe un drum greșit. Așa, poate stîrnii emoție, poate readuce pe oricine la omenie. Acesta s-ar cuveni să fie gîndul oricărui interpret, oricărui artist care se respectă.

Cel mai frumos text cules din Doll? Am avut senzația că se sfîșie să-mi răspundă. S-a uitat pe texte, s-a uitat pe discuri, ca într-un sfîrșit să se oprească la o doină oltenescă. Cîntos dar plină acum, cele mai multe dintre interpretatele folclorului nostru iubesc doina. Să fie mai aproape de sufletul și flința noastră? Ultimul disc al Mariei Cornescu, apărut la sfîrșitul anului 1981, dăsc aproape de negăsit, conține și această doină: „Eu ie spun c-am un drum lung / Mă-ntreabă de viu curînd / Iar eu ie răspund plîngînd / Să am bani de cheltuielă / Aș veni la primăvară / Să mai văd soarele iară / Să văd larba odrăslind / Muguri-n pom înflorînd / S-aud cucu iar cîntînd / N-aș pleca de pe pămînt / Dar mi-e calea depărtată / Unde n-am fost niciodată / Și poate m-oi rătăci / Drumul nu-l voi mai găsi / De-ți vedea că rățesc / Și drumul nu-l mai găsesc / Să nu m-așteptați prea mult / Că m-oi fi făcut pămînt”. Ascultînd textul acestui cîntec, îmi veneau în minte poeziile Magdei Isancoa. Nu știu, cava respira, poate poezia.

— Păreți foarte emotivă. Vă ascundeți de publicitate, nu vreți să dați interviuri, preferați să ascultați un țaran cîntînd...

— Poate tocmai din această atare de emotivitate, doresc la sper-tucol să cînt cu lumina aprinsă pe sală. Vreau să văd fețele celor care mă ascultă, să-i simt aproape, să înțulesc stările lor sufletești, bucuriile și necazurile. Cînd cînt „Scara cînd o chem la masă / Ea strigă tată prin casă / Eu știu bine că nu vine / Se frînge inima-n mine / Ea nu știe și-l așteaptă / Iese-n prag și strigă tată”, mi se întîmplă să văd pe obraji ai oamenilor lacrimi. Ce să însemne această izbucnirea? Eu cred că dacă inul singur din cei care mă ascultă își adună gîndurile și i se înmoale sufletul, trebuie să știu fericită. Am cîntece despre aviatori, despre vapereni. Sînt oamenii curajului, oamenii riscului de zi cu zi despre care cîntodată uităm să ne aducem aminte. Pot fi acuzată de poluarea folclorului? Ce-au fost și ce sînt cîntecele de jale, de leagăn, de nuntă, de cătănie? Nu s-au născut tot pentru anumite categorii de oameni? Și-atunci de ce să n-avem un folclor nou, adevărat, un folclor nu neapărat rupt de realitate?

— De ce cîntați?

— Sînt un om singuratic, iubesc florile, pădurea, frumosul, iar în rest „prin cîntec îmi strig dureră / în cîntec mi-e mîngîierea”.

Florica
Duma

Inconfundabilă cu celelalte două Florici ale Bihorului, cu o ușoară sălbăcie a vocii și un chiuț rupt parcă din tristețe și disperare, Florica Duma aduce prin cîntecul său un statornic sentiment al spăii de țaran. Născută în satul Cîrămzei, comuna Lăzăreni (Bihor), după cum zice și cîntecul „Fetele din Lăzăreni”, s-a apropiat de folclor încă de copil. Învățînd a vorbi, a învățat și a doîni. Cîntîndu-și singurătatea, cu urea deslăurită de unde dădea drum liber glasului înspre pădure. Ecoul codrilor îi erau aplauzele venite mult mai tîrziu.

— De ce tocmai cîntecul popular v-a marcat copilăria?

— Avînd probabil o oarecare sensibilitate suficientă mă recit-nosteam în toate doinele și tărăgănată cîntate de tatăl meu, un rapod neîncrezut din zona respectivă. Cînt ori de cîte ori sînt bucur-roasă, dar mai ales cînt cînd sînt tristă. Sînt un fel de eliberare prin care trec și-n care m-aș întoarce, cîntînd cîntecele mele.

— Spuneți-mi, vă rog, o particularitate a cîntecului bihorean, în afara graiului pe care îl deosebește origine?

— Melodiile noastre de joc au ritmul accelerat și rupt, ceea ce denotă voință și hotărîre. Acestea se numesc tîlandăr și mîlînfăc. Jocurile bătute pe pîctor sînt urcătoare și-ți dau un sentiment de mîndrie. Doinile sînt mult tărăgănite.

— Ce vă impresionează mai mult, cîntecul de joc, doina sau colinzile?

— Baladele și colinzile. Vin foarte de departe aducînd cu ele greul pămîntului și liniștea strămoșilor.

— Pe viitorul disc ați imprimat cîntecul „Pe dealul Bihari-n sus” și alte 12 piese, culese, firește din satul dumneavoastră.

— Sînt cîntece învățate de la tatăl meu, iar pe cel amintit aș dori să-l treabîl lublorilor de folclor și pe această cale. „Pe dealul Bihari-n sus / Mîndru pui de moș s-o dus / Și din gură agrăie / Neamul meu și țara mea / Nu m-oi desprîi de ea / Lăncule, puiul de moș / Fă-ne dreptate la toți / Și la tînar și la mare / Și la floarea din cârare / Și la tînar și bătrîn / Și la pruncul de la sîn / Și la tînar și bătrîn / Și la via de român”.

Apropiindu-se de bătrînii satelor, Florica Duma a reușit cu fîb-dare și, de ce nu, cu trudă să adune multe cîntece numite doine, balade, colinzi sau cîntece de joc, adăcîndu-le spre lume din cel mai îndepărtat cîtuș ale Bihorului. Iată cîntă tristețea, își cîntă și dorul, își cîntă pădurea dar cîntă și omul.

Sava
Negrean

Portătoare a cîntecului și portului sălăian, Sava Negrean vine ca un veră lîmpeze și îlin peste mîntul României. Ducînd cu ea tăcerea Mezeșului ca pe-o cunună înflorită, lasă zîndurile și muzica să umble peste vâlcele alungite pînă dîncolo de Carpați. Cîntecul ei, pline de dor și omenie, respectă parca acea trădătură specifică sălăienilor: cemenla.

Încă de la debut (1971) Sava Negrean s-a remarcat și, de ce nu, s-a instalat comod într-unul din fotoliile folclorului. De meserie profesor, actualmente director al Clubului Întreprinderii de autocumioane Brașov, tînașă interpretă, sau Sava Sălăiului, după cum le place sălăjenilor s-o numească, prin muncă și respect față de Artă a reușit în scurt timp să-și stie numele printre cele mai auzite.

— Considerați cîntecul popular un mod de exprimare al sufletului de român?

— Sufletul românului exprimat în cîntec și joc rămîne un simbol al vieții, în general. De la măicuța care-și leșază pruncul cîntîndu-l, pînă la bocetele pline de poezie și durere, românul cîntă. Sufletul lui va fi cîntec cîl va exista cerul și pămîntul. Așa-i românul...

— Trîind și mîncînd în Brașov, cum reușiți totuși să păstrați destul de strînsă legătura cu vatra folclorică a Sălăiului?

— Distamtele sînt destul de mari, dar asta nu mă împiedică să merg acasă ori de cîte ori mi se face dor. Despre ritmul și cîntecul sălăian aș putea spune că-l am în sînge. Nu-l pot uita niciodată așa cum nu uiti că cerul e albastru. Costumele pe care le port le am de la Sălăi. Nu-mi lucra eu nimic. De ce? Din teamă. Cu modernismul care a pătruns în toate atele noastre n-aș putea să redau măreția și sobrietatea caracteristică portului sălăian, nemăivorbind de autenticitate. Costumele pe care le îmbrac sînt vechi de peste 100 de ani.

— Ce cîntec le-ați fredona dumneavoastră cîntîndu-vă?

— „Ceru-i sus și lumea-i largă / În-mă bade de țî-a dragă / C-a men inimă nu-i plată / Nu te uita niciodată / Fostu-mi-a lumea pe mină / Și n-am știut la ce-i bună / Dar acum de o-aș avea / Aș și ce să fac cu ea / Am auzit, auzit / Că dragostea s-a oprit / Pori opri apele tose / Dar dragostea nu se poate”.

Și, Sava Negrean păstrîndu-și graiul dulce și ușor ca o adiere de frunze întornate, oricît de dragă i-ar fi lumea, tot mai dragi îi sînt sălăjenii pentru care cîntă și la care se întoarce.

*Irina
Loghin*

Despre Irina Loghin s-ar părea că este ușor să scrii. Numai când te afli în fața hirtiei îți dai seama că gând-o aiți de iubita și admirată, cuvintele se suprapun, efectul lor devine aproape inutil. Și totuși, aintem datori, pentru acei iubitori ai cîntecului Irinei Loghin, care nu-și pierdă urechea la tot felul de „legende” scornite pe seama interpretetel, să amintim că s-a născut într-o zonă cu păduri, cu oameni gospodari și sănătoși, acolo unde în serile de iarnă fetele se adunau la șezători să-și cînte dragostea și dorul, acolo unde apa Telesajenului murmură necontenit un cîntec neștiut dar liniștit, zăstul Gura Vișioarei, din județul Prahova.

Îndrăgind cîntecul încă din copilărie, urmînd apoi cursurile școlii populare din Ploiești, îmbogățindu-și repertoriul cu piese culese din satele și cătunele împrejurimilor, numele Irinei Loghin s-a făcut re-pede cunoscut, glasul ei fiind o încîntare și descîntare a sufletului de român.

— Ce și cît reprezintă cîntecul popular din viața Irinei Loghin ?

— Cîntecul înseamnă pentru mine tot ce poate cuprinde sufletul meu. Cît reprezintă, e mai greu să răspund, pentru că, după dragostea pentru copii, cîntecul este imediat.

— Dar publicul ce reprezintă ?

— Publicul este unitatea de măsură a interpretului. Orice solist trebuie să simtă pulsul său în fața câreia cîntă, să înțeleagă vibrația fiecărei linie, să știe că, a cînta în fața unei săli polivalente arhitectonice este același lucru cu a cînta într-un cămin cultural cu numai 200 de spectatori.

— Nu totdeauna însă publicul e avizat. El trebuie ajutat, pus în legătură directă cu folclorul adovărat, trebuie format de către dumneavoastră, interpreți.

— Așa este. Eu cred că publicul de azi a evoluat, a devenit mai exigent, nu te poți prezenta în fața lui cu orice și oricum. În ajutorul meu vin cele 12 discuri apărute la Electrecord, vîndute fără nici o greutate.

— Cam cîte exemplare ?

— Mă mindresc spunînd că am depășit cifra de un milion de bucăți.

— Cel doi copii, Irinuca de 3 ani și Ciprian de 5 ani iubesc cîntecul popular ?

— Despre Ciprian nu pot spune nimic acum nimic. Irinuca aș vrea să fie cea care să bucure oamenii, să le aline inimile și dorul, suferințele și necazurile așa cum am încercat să fac și eu.

Ochii Irinei a-au aburit de nemuritoare lacrimă a emoției iar cîntecul „Satul meu de lângă munte / Unde-s brazi și flori mărunte / Unde cîntă cucul vara / De cu zori și pînă seara / Tot așa cîntam și eu / Cînd eram în satul meu” venea ca un avertisment al copilăriei ușor îndepărtată, dar minunatei interprete a folclorului prahovean.

*Valeria Peter
Predescu*

„Măritată de cînd mă știu — zice Valeria Peter Predescu, și mărturisirea ei nu ni se pare exagerată, vîzîndu-i cei doi băieți (Adrian, 17 ani și Nicolae, 14 ani) — la cei 34 de ani trebuia să fie obișnă și plictisită, dar cîntecul ei, de ce nu, emoția copiilor mei ori de cîte ori mă aud cîntînd, mă ajută să fiu mereu tînără”. Fie că de tîrîni născuți, din comuna Telciu, Valeria Predescu aduce spre lume nu numai perlele folclorului greu și prețios, ea știe să cînte, și cîntă la fel de frumos, așa-zisul folclor nou. „Românul e mereu înfrățit cu natura, noi, cei tineri avem aceleași stări sufletești ca bunicii noștri, ogoarele dau mereu bucate, și e firesc să fie cîntate”.

Tînăra solistă vede, așadar, o binecuvîntată continuitate a folclorului. Revenindu-și fruntea și sufletul de vorbele, alt de simplu dar adovărate ale cîntecelor născuțene, Valeria Predescu începe a doîni : „Bade frumoși ochișori / am auzit că te-nori / știu că nu ești rupt din seară / să-ți fiu te rugătoare / bată-te focu dragu / că la mine nu te uiti / stră vil și mă sârui / pe drum alina nu mă vezi / sara tăt la mine sezi / pare-mi rău, vremea-i tirzie / las c-așa-mi trebe și mie / nu te-am știut mal dîntile / că nu ești de omenie /”, căutîndu-și parcă în aceste versuri, culese din comuna Telciu (Născuți) frumusețea și neuitarea tîneretii.

Despre Valeria Peter Predescu poate vorbi cineva mai frumos decît o face ea prin cîntecile și costumul purtat ? Nu. Așadar, stimați cititori, anul 1982 va aduce în casele dumneavoastră o parte din sufletul și blîndețea acestei tînere interprete care poate fi la fel de bună mamă și soție, prin discul deja imprimat la Electrecord.

Ana
Pacatiu

Întorcându-se spre cîntecul băntean, ne-am oprit la Ana Pacatiu, interpreta care, de peste 22 de ani alăturează cu credință și pasiune folclorul românesc. Născută și crescută în comuna Iablanita, poartă a Valului Almajului, județul Caraș-Severin, îngînîndu-și dorul și durerile cu versul și ritmul doinelor băntene, fiind o ascultătoare consecventă a cîntecelor mamei și bunicii ei, Ana Pacatiu a purtat și poartă către lume toată zestrea bătrînilor aceluia sat. Debutînd pe scena cîntecului popular în anul 1939, imediat după absolvirea Liceului de muzică din Timișoara, cu cîntecul doină, specific zonei din care venea, a reușit să-și creeze un stil propriu și inconfundabil.

— Ce reprezintă cîntecul în sufletul băntîntencei Ana Pacatiu?

— Aproape totul. Multă noblete și demnitate. Dragostea pentru cîntecul popular nu înseamnă numai apetență pentru afirmare, pentru glorie, ci și o recunoaștere a artistului. Sigur, gustul pentru folclor se și formează. Depinde însă cum înțelegem această formare.

Mi s-a întîmplat ca o piesă de profunzime, de interiorizare să n-albă ecou în public. Mă refer, bineînțeles, la publicul neavizat. Interpreții sînt datorți să cunoască și chiar să studieze unele obiceiuri și creații folclorice, dar, din păcate, există tendința de-a alătura texte traduse din folclorul străbun — Banatul are și un bogat folclor străbun — pe melodii românești, sau invers. Se poate numi acesta folclor? Mă îndoiesc.

— Ce face Ana Pacatiu pentru păstrarea, pentru cunoașterea folclorului?

— Ca profesoară la Școala populară de artă din Timișoara încerc să trezesc celor ce bat la porțile afirmării, gustul și dragostea pentru cîntecul popular adevărat. Sigur, e foarte greu să convingi pe cei care vrea să ajungă repede la succes că folclorul nu este o „haină de rezervă” pe care dacă vrei o porți sau dacă nu o ignori. Folclorul îl considerăm treaptă de plecare a muzicii. Gîndiți-vă la creația lui Enescu...

— Există o legătură între valoarea cîntecului și costumul pe care-l poartă interpreții?

— Fără îndoială. Orice de valoros ar fi un text, dacă cel care-l cîntă este îmbrăcat într-un costum cu palete exagerate, cu cusături fără nici o legătură artistică, valoarea lui se diminuează. În ceea ce mă privește, toate costumele sînt de la mama.

— Unul dintre cîntecele dumneavoastră spune: „La izvor la izvoarele / Semănat-am viorele / Viorele printr-o stîncă / Cînd le vezi bade să plîngi / Te-așteaptă seara pe lună / Și-am trimis dorul să-ți spună / Că-nfloresc iar viorele / La izvor la izvoarele”. Vă mai amintii unde și cînd l-ați auzit?

— În satul meu, într-o primăvară, fără egal. Eram copilească de senil-nătaten și blîndețea păștelilor, a cîmpurilor de viorele care invadaseră pășunile. Mi-s la fel de dragi și azi locurile și oamenii satului meu dar parcă ajung mai rar la ei.

Dobrogeanca fiind, Elena Roizen, născută în comuna Ovidiu, Constanța, colindă încă din copilărie satelor Dobrogei, cîntînd împreună cu bătrînii, reușind să-și formeze un repertoriu bogat dar în același timp valoros.

Cîntă la diferite concursuri județene și republicane dar adevăratul debut îl are în 1983 cînd imprimă la radio două cîntece pe care și astăzi interpreta le consideră a fi cele mai frumoase: „Dobroge, măicuță bună” și „Hai, Dunărea mea”. Acesta din urmă este și va rămîne cîntecul de referință al Elenei Roizen: „Trîști și negri rămîn norii / Toamna cînd pleacă corolii / De cum se revărsă zorii, / Cîi ești Dunăre de mare / Tu curgi liniștită-n vale / Și n-ai nîl o supărare / Dar înima mea se frînge / Focul nu mi-l poate stinge / Că iubesc un pușor / Și de el mi-e tare dor”.

Cine l-a îndreptat sufletul spre folclor? Mama sa care și astăzi frecventă vechii melodii dobrogene. La fel de important este pentru interpretă și costumul pe care îl poartă. Orice costum își are modelul și punerea într-un anumit fel pe pină. De aceea, pentru a-și lucra coștumele, Elena Roizen merge la țărâncile din ante consultîndu-le în alegerea culorilor și a modelelor. „Ele, numai ele au darul și talentul unic, poate, de a îmbina art de armonios și simplu, culorile”, spune interpreta, și o rază de emoție îi trece peste față.

Dar, pe lângă bucuria cîntecului, Elena Roizen are și bucuria de a fi mamă a doi copii, Mihai și Alina, pe care îi crește frumoși și cu gîndul că mine, cine știe, se vor apropia și ei de tainele folclorului. Ascultînd-o cîntînd simți apele Dunării și ghiolurile mării cum își plimbă talazul de la un mal la altul, iar zborul pescărușilor însoțind liniștea din somnul copiilor.

Elena
Roizen

Angelica
Stoican

Privă cu un oarecare scepticism la începutul carierei sale, meagera folclorului mehedinițean, Angelica Stoican a urcat ușor, dar sigur toate treptele ierarhice ale valorii, până când, iată, a ajuns să fie numită interpreta reprezentativă a zonei de nord a Ofeniei. Norocoasă dar și contestată, cu privilegiul că a-a născut în zona de interferență a două regiuni bogate în folclor dar și diferite, cîntecul Angelicăi Stoican, însoțit de melodii go-jenești, și rostii în dialect bănățean, s-a lăsat până la urmă admirat. Nimeni, oricît de potrivnic ar fi muzicii populare, n-ar fi putut rămîne surd la glasul frămîntat și chinuit al tinerei soliste. Pe Angelica Stoican o știu munții și pietrele, o știu apele și brazii, o știu caii și turmele de oi, o știu copiii și bătrînii, o știu freamătul frunzei dar și uscăciunea terbil. Ea este pretutindeni.

— Ați cîștigat în 1973 „Floarea din grădina”, ați fost laureată a Festivalului „Maria Tănase”, ați făcut imprimări la radio și la televiziune, ați scos discuri, dar mereu folosim trecutul verbului „a face”. Vă întreb ce faceți acum, ce intenționați să faceți în anul 1982?

— Port cîntăcele ca pe-o salbă fără de care nu mi-ar fi bine. Îmi cresc cele două fetițe și încerc (yhu eu cit reușesc) să păstrez poezia fiecărui cîntec pe care-l interpretez, asta oglîndind de fapt sufletul omului, care, vorba cîntecului „nu-i nici piatră, nu-i nici lemn”.

— „...pe care îi cîntăli, și v-aș ruga să-l transcriem.”

— „Și de-ar fi omul să fie / Piatră de munte pustie / Vîntul de l-ar vîscoli / Și tot piatră ar cedi / Dar omul e mititel / Numai dragostea-l de el / C-așa-i sufletul de om / Nu-i nici piatră, nu-i nici lemn”.

— Cum ați dori să încheiem aceste gânduri?

— Tot cu un gînd și anume acela că fetițele mele chiar dacă nu vor cînta, măcar să respecte cu sfințenie munca mea și să înțeleagă că pînă și cîntecul ne leagă de piatră unde ne-am născut. Eu mă simt într-adevăr legată de satul meu, Prejna, sat de munte cu oameni sănătoși dar și dintr-o bucată. Așa-s oamenii de munte. Nu țară dar nici nu cer să fie țară!

Elisabeta
Toth

Născută la Tirgu Mureș, într-o familie de muzicieni, Elisabeta Toth îndrăgește încă din copilărie cîntecul și dansul. Absolventă a Institutului de teatru „Szentgyörgy Istvan” din Cluj-Napoca, membră a Ansamblului artistic „Mureșul”, interpreta cîntecelor populare maghiare, Elisabeta Toth, interpretează ori de cîte ori situația l-o cere și cîntăca populare românești din Moldova și Dobrogea demonstrînd în acest fel, că arta, frumosul în general, unește sufletele indiferent de limba în care se exprimă.

— Spuneți cîteva din trăsăturile caracteristice folclorului maghiar transilvănean.

— Folclorul maghiar transilvănean are mai multe dialecte dar formează totuși o unitate. Zonele principale sînt cele din Cîmpie, Călato, Sic, Nirai, Ciuc, Gheorghieni, Harghita și cele ceangăiești. În toate cîntăcele se distîng trei etape evolutive, respectiv stîluri și anume cîntoce vechi, noi și mixte, diviziune preconizată de Bartok. Prin această diviziune, evoluția cîntecului popular poate fi urmărită de la forma ancestrală (recitativă) pînă la cîntăcele din zilele noastre. Orice interpret trebuie să cunoască aceste aspecte pentru a ști care sînt limitele stilare ale cîntecului popular. Limitele stilizării pot fi împinse destul de departe, dacă, bineînțeles, nu se apelează la mijloace străine cîntecului popular. Se înțelege deci că și forma vocală are dreptul să beneficieze de un acompaniament instrumental sau orchestral preluat, cu respectarea spiritului folcloric autentic. Dar pentru aceasta trebuie nu o simplă bunăvoință, ci cunoștințe muzicale înalte.

— Să înțeleg că dumneavoastră sînteți o iubitoare a muzicii populare ușor stilizată?

— Nu pot să flu de acord cu conceptiile unora, chiar bine intenționate, care consideră orice prelucrare — fie ea oricît de reușită — imitațiune deplăsată. Aceste tendințe de dogmatizare a cîntecului popular se datorează, din păcate, insuficienței cunoștințe profesionale.

Un alt pericol, poate și mai mare, îl constituie răspîndirea muzicii populare cu destinație „comercială”. Această muzică pseudopopulară degenerază pe neobservate folclorul adevărat. Or, folclorul este azi o știință la fel de exactă ca oricare altă disciplină muzicală : contrapunctul, armonia ș.a.

Crezul artistic al Elisabetei Toth rămîne unul simplu și curat : coteptirea materialului folcloric provenit direct de la sursă cu procedeele muzicii populare contemporane, în așa fel încît să nu sîbă de suferit autenticitatea, cum ar fi acest frumos cîntec popular maghiar : „Zboară rîndunică peste codrul verde / Caut-o pe mama că e singurică / Spune-i că-a tare bolnavă oflesc printru străini / Îngă ea mi-ar fi locul, în casa noastră bătrîni”.

Anuța
Tite

Dacă ați vizionat filmul Pîntea cu siguranță vă veți aduce aminte de vocea care susținea o parte din coloana sonoră. Este vorba despre Anuța Tite, interpreta care, născută într-o foarte cunoscută localitate, Săpînța, cu acel celebru „Cîmîțir vesel”, a învățat că hora românilui poate fi dus și dincolo de moarte. Tinăra interpreta și-a adus cu anii modesta ei contribuție la cunoașterea și perpetuarea folclorului maramureșan.

— Ați debutat în 1972. Dar pînă atunci ?

— Pînă atunci sculptasem și pictasem ca ucenică a mesterului Ion Sian Pătraș. Prin pictură am descoperit că știu a cînta. În timp ce pictam simțeam nevoia să îngenuvine, să horesc cum auzeam la bătrînele noastre. Din 1972 am început a cînta cu ansamblul „Mara” din Sighetu Marmăției, oraș în care îmi desfășor activitatea în cadrul Muzeului Maramureșan.

— Un element specific vocii dumneavoastră sînt nodurile.

— E, de fapt, un element specific zonei maramureșene. Mă îmi cad bine pe voce. Mă modifice puțin în cîntecul mele. Ce-aș putea aduce mai frumos decît sufletul acelor care le-au păstrat peste vremi (bune sau rele) ! Cîntecul e o taină nevegheată. Mă confund cu cîntecul mele ? Este un compliment pentru care le sînt recunoscătoare ascultătorilor.

— Ce ne puteți spune despre felul în care este primit folclorul românesc în străinătate. Sînteți cîștigătoare multor premii internaționale.

— Se știe foarte bine că în orice colț al lumii cîntecul și jocul popular românesc sînt dorite și admirate. Mulți tubesc portul, obiceiurile sau chiar interpretările.

— Balada lui Pîntea rămîne cîntecul de referință al interpretăi Anuța Tite.

— Și pe care îl vom transcrie pentru editorii almanahului: „Doară Pîntea n-o pieritu / Numa-un pic o hodonitu / Doară coia n-o fost flori / Ci mindreață de feciori / În loru' und-o dormit / Florile au răsărit / De cu zori și pînă seara / O strîns Pîntea cîtea lărl / Din Outii și Tibleșu / Și tot Maramureșu”.

Mioara
Velicu

Ca voce rotundă, mai mult șoptită decît cîntă, legănîndu-și glasul precum horele moldovenești, Mioara Velicu păstrează izul moldovenesc de pe-un bujor mereu înflorit. Moștenindu-și mama, care la cei 64 de ani încă mai cîntă, solista aduce cu ea nu numai frumusețea gratului dar și calmul și dulceața vorbei lui Sădoveanu. De unde vine Mioara Velicu ? Din satul Irenaca, comuna Gabor, județul Galați, acolo unde și-a petrecut întreaga copilărie printre dealuri și cîntece, printre flori și spini, printre bucurie și necaz, printre urît și frumos. Debutenază ca solistă a formației „Răpsozii Dunării”, apoi cîntă cu ansamblul „Frândăfir de la Moldova” din Vaslui, iar din 1980 este solista ansamblului „Ciocîrlia” din București.

— Cît timp afectați cîntecului ?

— Cîntecul e tot ce am mai bun și mai frumos pe lume. Sînt fericită că pot să-mi exprim sentimentele față de oameni, față de natură chiar, altfel decît o fac ceilalți conștienți ai mei. Multe din cîntecele mele sînt preluate de la mama, dar i-am căpățat încrederea și unei lărănci, bătrînă și sănătoasă, îneli ori de cîte ori merg în sat își mai decorează sufletul către mine cu cîte un cîntec. Cîteodată o ascult și nu pot să spun nimic. Parcă-ăș ride, parcă-ăș plînge. Altfel, se întîmplă ca textul cîntat să fie complet depășit de timp. Păstrez melodia.

— Cînd faceți culegeri de folclor, urcați și mai sus de Galați ? Oralul dumneavoastră trădează o limbă moldovenească curată cu un accent înconfundabil ?

— Sigur că da, ure pînă la Vaslui. Aici mă simt ca acasă. Cunoesc oamenii, le înțeleg gîndul și septe, iar horele lor sînt un fel de prelungire a visului meu despre frumos. De pe aceste meleaguri am cules cîteva cîntece foarte apreciate de public, cîntate, să nu vă sperie ce spun, de fanfară. În Moldova se obținulește așa ceva, numai că nu sînt prea cunoscute.

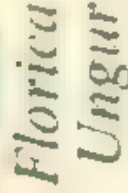
— Aveți un cîntec preferat ?

— După discul apărut acum cîtiva ani, am strîns material pentru un disc mare și cred că am texte cu care nu mi-ar fi teamă să apar în fața oricărei comisii de specialitate: „Bate vîntu frunze-n fagi / Nu vîd ochii ce mi-s dragi / Că nu i-am văzut de-o vară / Mă seacă la inimioară / Dar diseară ț-oi vedea / Tare bine mi-o părea”.

— Despre folclorul nou putem vorbi artist ?

— Folclorul nou există, cu siguranță, dar trebuie înțeles așa după cum merită. Nu vreau să dau nume. Să evităm această discuție,

— Intr-o casare antebraş micuţ, povestit o întâmplare altă de
emulţonă înalt pare de necreut. O femeie care...

— 1107 of the 1914

— Pe cind un disc cu noule culgeri ?

Printr-o cinzeci de care mîi doni să le imprim
apropie una am în jurimate nu mîi apar. *Pe*
versuile. Am un bade mîndru tare / De 1-2 pînă
la 3 lei / La mîndru la de pînă / Simbolice la 10 mîi.

Sofia
Vicoveanca

— V-ați numărat vreodată cîtecele incluse în repertoriu?

Ce vă place să faceți când nu cîntați?

— Cu vocea mea s-a împlinit o schimbare Mai bine-zis, cîntecul meu are două vieți: prima, pînă la nașterea pruncușii mele, și cea de-a doua, cea de azi cînd am mai multă rezistență vocală mai multă profunzime, ceea ce mă dă curajul să abordez piețe cu caracter dual ordine.

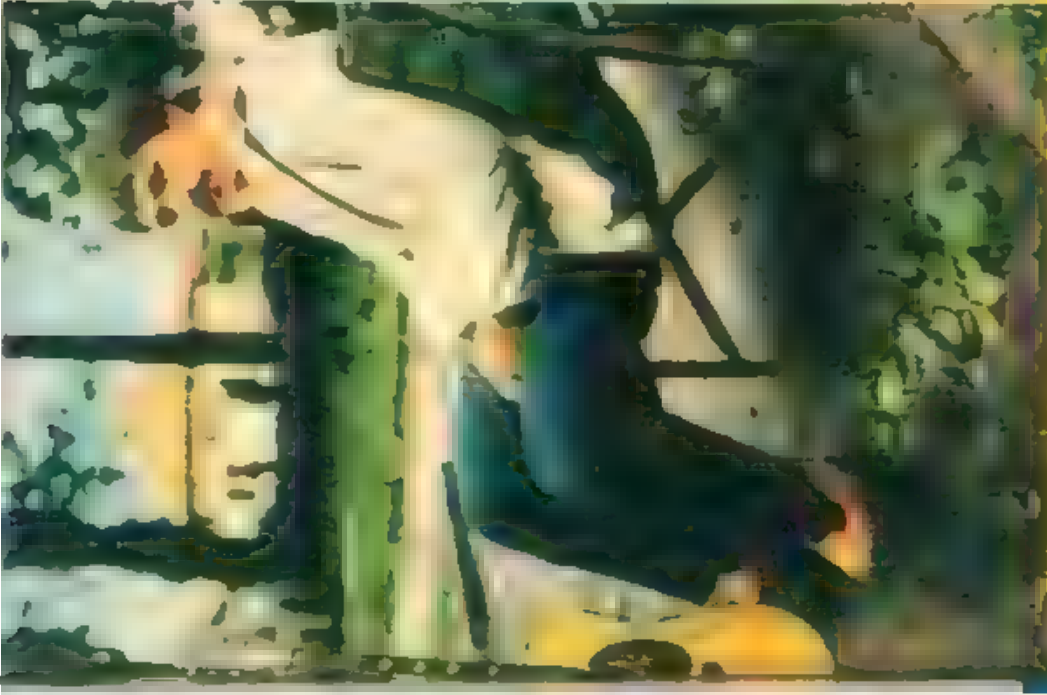
— Nu y-a ident transformare?

— A covagem e a humilhação que a comunidade negra sofre ao ser considerada inferior, é o mesmo que a comunidade branca sofre ao ser considerada superior.

sforțare a bunului, simți cu o notă de nobilitate și eleganță apr. ape fact
egali cu un cult al autenticității veneau parca din lăcșoria românilor din

Iulia Bucovina

Victor Bacăci

Nelu Alifandă

TRUBADURI MUZII TINEI

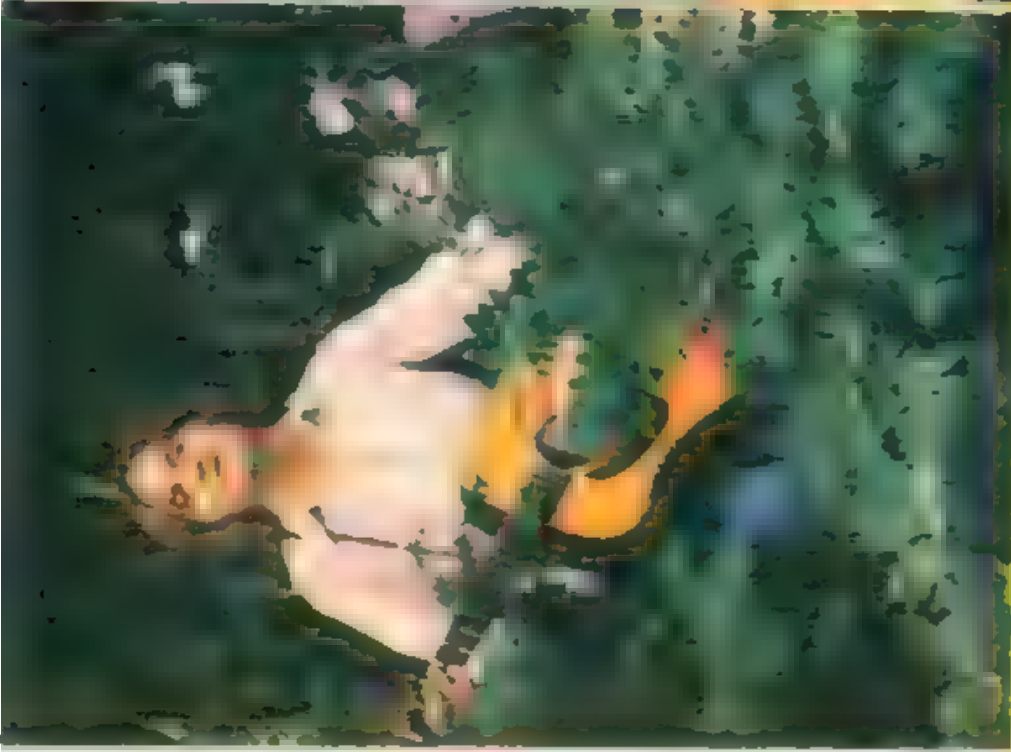
Însotindu-i pe membrii Căminului Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al L.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, de-a lungul clonora turnee și prietenându-mă cu ei, m-am încumetat să sper că, abordându-i pentru tite un interviu, restrins cu spațiu tipografic, voi reuși totuși, să prezint sub diverse ipostaze, fir ca atitudine față de propriul lor act artistic, alți de bine conjugat, după părerea celor mai mulți spectatori cu a'ul artistic, ideologic, patriotic, artistic și educațional al întregului cenzacu, fie ca demers actio și noutor față de mișcarea muzicii tineri în general. Cât de mult, sau cât de puțin am reușit să mă implic în felul de o fi al fiedării, eii de multe, sau eii de puțin am reușit reușit să scot la iveală sau eii de apropiat am reușit să vi i fac pe interlocutorii mei, acești tineri cărora li se amuig, pretutindeni, zeet și zeet de autografe, acești tineri care sîn cu sufletul la gură oriunde a ar aslo, sute și sute de zăli de spectacole, pline ochi cu sute și chiar mi de tineri, nu știu. Ceea ce însă știu și n același timp sper din toată inima, este că interviurile de față or putea ad însemne încă o dovadă de sinceră pretenie a acestor tineri față de dumneavoastră, atinși și dragi cititori

Prezentându-vă-i, deci prin portretele colegului meu, A. Bahailupul vă înviăm ad cituși în paginile următoare interviurile pe care, pentru dumneavoastră mi se au încredințat, eu personal considerându-le nu doar naște interviuri, ci dialoguri prietenești, dialoguri la care vă invităm să participați

Interviurile în pag 289- 297

VICTOR NIȚA ■

Mircea Vintila

Vasile Sucu

Corupul, Corupul

can Jomta

Group 1

Mihaila Papes

Group 2

Douc Bertzi

Heana Calinovic

Constance Begum

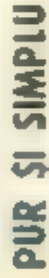
Marla Nagy

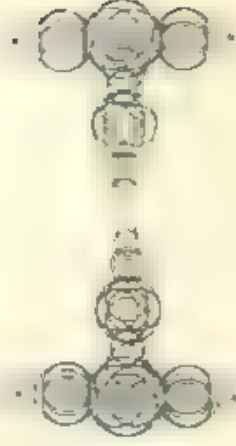

Derg Chiaz

1) *Practica 1* 2) *Atleta sub presiune*
 3) *Practica 2* 4) *Interviu cu budo*
 5) *Se va vedea* 6) *La 12a rupta*
 7) *denunsa* 8) *caroana scara la aplicatie*
 9) *La om de paz* 10) *Interviu cu budo*
 11) *Interviu sub presiune* 12) *Interviu la*
 13) *La 12a rupta* 14) *La 12a rupta*
 15) *La 12a rupta* 16) *La 12a rupta*
 17) *La 12a rupta* 18) *La 12a rupta*
 19) *La 12a rupta* 20) *La 12a rupta*
 21) *La 12a rupta* 22) *La 12a rupta*
 23) *La 12a rupta* 24) *La 12a rupta*
 25) *La 12a rupta* 26) *La 12a rupta*
 27) *La 12a rupta* 28) *La 12a rupta*
 29) *La 12a rupta* 30) *La 12a rupta*
 31) *La 12a rupta* 32) *La 12a rupta*
 33) *La 12a rupta* 34) *La 12a rupta*
 35) *La 12a rupta* 36) *La 12a rupta*
 37) *La 12a rupta* 38) *La 12a rupta*
 39) *La 12a rupta* 40) *La 12a rupta*
 41) *La 12a rupta* 42) *La 12a rupta*
 43) *La 12a rupta* 44) *La 12a rupta*
 45) *La 12a rupta* 46) *La 12a rupta*
 47) *La 12a rupta* 48) *La 12a rupta*
 49) *La 12a rupta* 50) *La 12a rupta*
 51) *La 12a rupta* 52) *La 12a rupta*
 53) *La 12a rupta* 54) *La 12a rupta*
 55) *La 12a rupta* 56) *La 12a rupta*
 57) *La 12a rupta* 58) *La 12a rupta*
 59) *La 12a rupta* 60) *La 12a rupta*
 61) *La 12a rupta* 62) *La 12a rupta*
 63) *La 12a rupta* 64) *La 12a rupta*
 65) *La 12a rupta* 66) *La 12a rupta*
 67) *La 12a rupta* 68) *La 12a rupta*
 69) *La 12a rupta* 70) *La 12a rupta*
 71) *La 12a rupta* 72) *La 12a rupta*
 73) *La 12a rupta* 74) *La 12a rupta*
 75) *La 12a rupta* 76) *La 12a rupta*
 77) *La 12a rupta* 78) *La 12a rupta*
 79) *La 12a rupta* 80) *La 12a rupta*
 81) *La 12a rupta* 82) *La 12a rupta*
 83) *La 12a rupta* 84) *La 12a rupta*
 85) *La 12a rupta* 86) *La 12a rupta*
 87) *La 12a rupta* 88) *La 12a rupta*
 89) *La 12a rupta* 90) *La 12a rupta*
 91) *La 12a rupta* 92) *La 12a rupta*
 93) *La 12a rupta* 94) *La 12a rupta*
 95) *La 12a rupta* 96) *La 12a rupta*
 97) *La 12a rupta* 98) *La 12a rupta*
 99) *La 12a rupta* 100) *La 12a rupta*

EUGEN GUIA ■
București

PREMIILE DE ARHITECTURĂ PE 1980
MUZICA FORMELOR CITADINE

A existat pentru arcele noastre un moment de confuzie, mai exact de confundabilitate prin un firmită geometrică construcție tot mai în adâncul a Baza Mare, pentru a fi puse în simțul spațiului, aceluiași care se mod ega la laș, ori la Gol, p la n te care irământul a trecut repede arhitectii nostri — școlile noastre de arhitectură în care credem cu tărie — având capacitate de a luciditate de a depăși rapid această eroare ce ne putea costa scump în planul aplicării și al edificării, redându-le o claritate prin peșchitate, pentru a se potoli modernitatea preluând din arhitectură laș și jurnalele au ardeam și accentuăm înconfundabile, multe de a fi în cele și originalitate aparte, în ultimul rând în capitală dar și în Bazava, la Cluj, Napoca Baza Mare Cluj și pe Lit al, preluându-le și în fața apariției vegetabile și punute de arhitectură edificii de referință pentru arhitectura contemporană care luând arhitectură simțului (bet noi, școlă et și) în construcție lui, au toți formele tradiționale ale arhitecturii clasice românești, ale celor țărânești al, odată cu ele, psihologia deosebită a românilor, raportul specific dintre al și Cetate, dintre Cetate și natura funcționalitățile orașului și edificatului de azi și de mine.

Asupra criteriilor ca și multe altele nu
stă, și el arată asta în baza cantității pe care
memor și unele și nădă valentă pentru a
dăca prematură. Unuși Achille filozof pe 1980
După creșterea prematură intrare în patrie
Dacă creșterea și a. încreșterea acceptă aște, am
portat un a. a. ca prof. univ. arh
CAR PAVAR SELL născuț în a. 1940
A. 1. 1906 din România mai v. a. 1. 1906
rugă să ni le comenteze

Incepem calatoria de la Bucuresti, nu pentru ca este Capitala tarii, ci pentru ca astfel incepem si Utopia premiiilor si premiabilor.

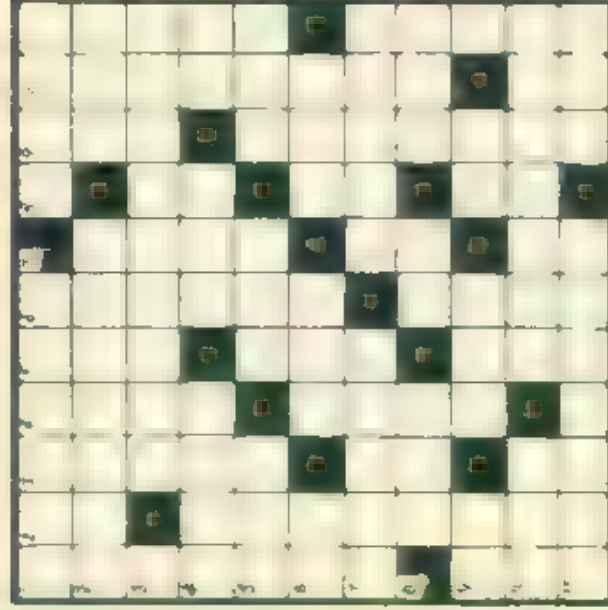
● **Excepcie modernă, transfigurarea unui din-
tre cele mai pline de formă și specific col-
de București „ilustrează, spune profesorul
unui din conceptele noi, spune despre un an-
samblu de locuințe cu puține niveluri într-o
„bucureștii contemporană” care încă un
preceptul caracter modern prin prezența
a viziunii de perspectivă prin alternanța
unor suprafețe albe cu altele roșii, de că-
modă apar că. E un ansamblu mare (civica
10.000 apartamente), din care s-a realizat nu-
ma, pentru clasa și care, prin călătoria și
supliment ce o degaja, exprimă confort pen-
tru locuitorii lui și un punct de atracție pon-
tu satului vizitativ a creației. Design-
interior în ansamblul de case, noi ale unei et-
poartă de nord a orașului, arată vitală a
lui, acce, gnd major a creației și edifici-
păstrarea unei permanențe sublimă a locului
natură. Aceste blocuri, care la acasă fami-
anunțând albul etura (arătând că răsar din-
tr-un ocean de verdeață, arând astfel, un
cinec suav de culoare, o pictură vie, oferind
acea stare de confort psihic, acel mod de
vedea spațiul românului (românul) în cu-
natură, cu peisajul. Creatorii acestui proiect
sunt arhitecții (și Paracheiva Iulia, Mircea Secă-
san, Maria Bolan, Petre Vasile**

● Pentru secțiunile calcinate dar într-o anumită măsură mai subțiri, s-a găsit în zonele centrale ale aramelor, un fost premiat al blocului de tocină din centrul vechi al ploieștii premiată de arh. Sever Nifcă. Orașul petrolier a suferit, poate mai acut ca alte orașe din mediul petrolifer, în timpul războiului, fiind aproape complet distrus. În prezent, este în curs de reconstrucție extensivă, fiind

TĂRII

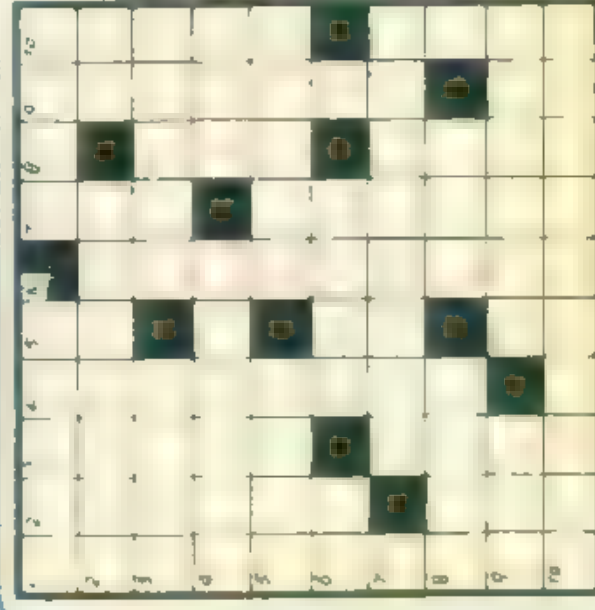
CIT MAI MULT CĂRBUNE!

ORIZONTAL 1) Într-o țară, muncitorii din țara noastră au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 2) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 3) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 4) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 5) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 6) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 7) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 8) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 9) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 10) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate.

1) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 2) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 3) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 4) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 5) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 6) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 7) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 8) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 9) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 10) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate.

1) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 2) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 3) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 4) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 5) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 6) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 7) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 8) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 9) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate. 10) Într-o țară, muncitorii au câștigat dreptul de a se organiza în sindacate.

NICOLAE IONESCU ■
București

INEXTRICABILE

ORIZONTAL 1) O societate de bășci — O grădina — 2) O societate de bășci — O grădina — 3) O societate de bășci — O grădina — 4) O societate de bășci — O grădina — 5) O societate de bășci — O grădina — 6) O societate de bășci — O grădina — 7) O societate de bășci — O grădina — 8) O societate de bășci — O grădina — 9) O societate de bășci — O grădina — 10) O societate de bășci — O grădina —

IONEL TOMA ■
EUGEN BULAI ■
Bacău — Cercul rebusist „Sfinx”

ACTOR CONȘTIINȚOS

La festival Teatrul din Sălașul Sava", se joacă piesa „Fetele din câmp”. La montarea acestei teia nu s-a economisit nimic din corari festivoși, trucae, figurație pitice, faurfă și un cal în carne și oase adus în reprezentație de la Caracul, Kratay. Seara în ora 18, calul era adus la spectacol de către un dresor de la circ. So jucașe plinu de peate 300 de ori. Într-o seară se făcuse isec și dresorul cu calul în vechiă legătură teluă în teă în fanoa. Dar elnd ceau mai agut, bi face apas la si calul, care urca facties actiely în zona acia dresorul se amagnuie se, n o arit-o și, adormit, uia să măs vâ la tea. Calul și tof-o n ios soafur și se apropie era spectaculoasă și stăpânul nu dă semne de viață, a ruș căpșorul și a pleat la teatru pe drumul pe care îl făcuse de seie de o i ca să nu îndrzie la replea

REFUGIUM

În 1964 regizorul a tor Jules Czaban, amintind o clădire veche și un an de carizaje în juru an Marea Sălașului, în casa lui calu (F. Szab), președo cu la Marea Sălașului ar multuș, telegramă, înăz fiteci, și un câștigă pey cal de Carabin care apăr nosta și de a i de șad și pucă pe el și un an de elud te oacă pe tine. Prietenu batre, un fund otoria, b hureș în continuare. Ce caru și tu, ablașanca, șpial, și interpretu p în burașca

LA PIRIT GLASUL...

În general actorii la re petiție las glasul lui ca la spet (ca) la Teatru Ar matel se repeta „Ion Vodă și Campbell” de Laurentiu I. Iuga. Rolul principal era interpretat de maestrul rețege Calbreanu trigare, constantin zis Barorul, interpreta rolul lui țărân marel, cari la șșșșș la Ion Vodă din buștrucă, după înconare teatru să vâdă la, fața lui și să i spună „Mășuram, Mășur Ta pei tra dreptul buștruc pe care ie ai adus norodului”.

În seara premierei Iose Burebui în fața lui Ion Vodă și, văzându l într o în lă smunelcare, cu noșle tchi care scoteau calgre a peat glasul Reduind din umeri, dușându-și mla la gât apase, Maria Ta postat

ghigoara. De câte ori se am achi, balconul și galeria erau cumpărate de conștienti me d n cēm-ua Sălașul care so afia la 20 kilometri de bi ghigoara la mteat și v mnd sicut în care era vorb de căsătoria Cristinel, in terpretul marchuzului spu ne i „S-o iau eu, un mar chuz” Nae Roman, însă m rvan pșm și arlitud spre mine spune „S-o ia el și aia, Sălașul” După cleva secunde, gleria și l-eonul zbracm în apu de pedat a se cășăia teatru

VESTIILE LA DOR MARENI

Un an în urmă la Teatru l Nădăru se joacă comedia b mare sucuș, badele veni de il Nicolae. În afară de apuculele ște la săl, batur, avari în plan ș teale spectacolu în de la bari. Așa se face că în co bură și plerăm la luf Mășur Fălașmă, vâd se făcuse d n te șog. În teptul spectaculu în sen dul său, în loc o suc orș, jada se vâdca via Astfel, noi pe seară vorbeam de ale noastre ar spectacolu de ale or în teptul pșm Nae Constantinescu, cu ca cobnăteul luff-șm, și de vorbă cu o spectacore.

— Tovărășico, de ce mai vii la teatru — dai și bani, puza și timpul — că tot nu ascuți?

— Pă cu alau la mar ginea satulu, luff-o, șora mea în farta realată, d n colo, și la Nouluc, așa că ut d n clud vine cte un teatru mă luff-nese cu o achi, că sala e în mșlocul satulu și mai stân și noi de vorbă

În sfârșit, terminăm și noi cântec și se țege cor tina. Publicul dă să plece, atunci se ridică și Nouluc și spune:

— Tovarăș, acum să se măs veseam și noi. Ne va dista tuncă fruzul cu acordabil

SCAUNELE

C. Raulchi juca în rețege cetație la teatru „Cl Nădăru în poa șogul de Eugen Ionescu. Într-o zi se afia la Clubul Teatru lui Național, cu mai mulți ooplogi. La discutiie participa b. Șogul presatral tea trului. La un moment dat, blășchi și adreșază lui Șogul

Nene Șogul zice că iși sint simpatie. De ce pu vi într o seară la Teatru „Nottara” să mă veri în Șogul

— Nene Costache, lășă-mă te rog. Nu sint eu sâul de a mne o meș, imi mte buri și de lă alt teatru

108 DACIAN POVEȘTEȘTE

«Acum vreo 18 ani eram în turneu cu „Vizitatorul de păsări”. Ajungem la Si-

WODA

IN VIZIUNEA CENTRULUI
DE CREATIE USCICOM

Prezentăm în continuare o selecție de realizări ale unor artiști români, care au contribuit la dezvoltarea culturii noastre. Aceste opere sunt ale unor artiști care au fost activi în domeniul artei plastice, literare și muzicale, contribuind la formarea identității culturale a țării noastre.

În domeniul artei plastice, un nume care merită menționat este cel al lui Constantin Brâncuși, unul dintre cei mai mari artiști români. El a creat opere care au marcat istoria artei moderne, fiind apreciate pentru simplitatea și profunditatea lor.

În domeniul literaturii, un nume care merită menționat este cel al lui Mihail Sadoveanu, unul dintre cei mai mari prozatori români. El a creat opere care au marcat istoria literaturii noastre, fiind apreciate pentru bogătatea imaginilor și profunditatea tematică.

În domeniul muzicii, un nume care merită menționat este cel al lui George Enescu, unul dintre cei mai mari compozitori români. El a creat opere care au marcat istoria muzicii mondiale, fiind apreciate pentru originalitatea și profunditatea lor.

În domeniul artei plastice, un nume care merită menționat este cel al lui Constantin Brâncuși, unul dintre cei mai mari artiști români. El a creat opere care au marcat istoria artei moderne, fiind apreciate pentru simplitatea și profunditatea lor.

În domeniul literaturii, un nume care merită menționat este cel al lui Mihail Sadoveanu, unul dintre cei mai mari prozatori români. El a creat opere care au marcat istoria literaturii noastre, fiind apreciate pentru bogătatea imaginilor și profunditatea tematică.

În domeniul muzicii, un nume care merită menționat este cel al lui George Enescu, unul dintre cei mai mari compozitori români. El a creat opere care au marcat istoria muzicii mondiale, fiind apreciate pentru originalitatea și profunditatea lor.

În domeniul artei plastice, un nume care merită menționat este cel al lui Constantin Brâncuși, unul dintre cei mai mari artiști români. El a creat opere care au marcat istoria artei moderne, fiind apreciate pentru simplitatea și profunditatea lor.

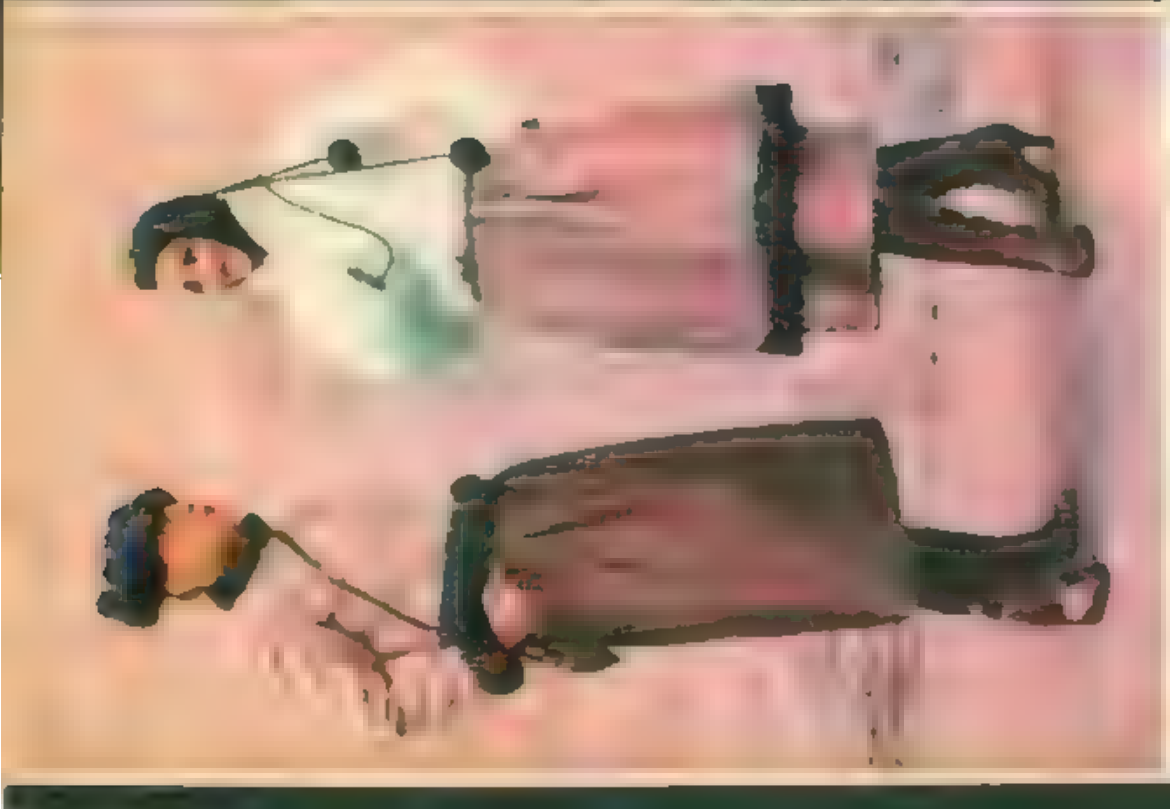

ELENA ORELA

FOOM

1859 CAPITALA ROMÂNIEI

În sedința finală de parlament la 1 octombrie 1859

intră în discuție două ora
gălbeneanu propune ca legea
ce va fi votată să prevadă
amănunțite.

marilor conștient al Statului

asta a întregii Europa

deci a constatat un fapt și o

nu știm din situația în
chiarilor făcute de către

locul pentru ca

Aproape de orașul prin
pal al comerțului, al ba
părilor Principatelor Unite.

mare al Occidentului este
Orient, cu o populație nu-

nici un alt oraș al
nu există un cen-

tu de lumini mai

de lumini mai

1859 CUZA LA BUCUREȘTI

După o egeră de de
rul Cuză a ven

trarea sa în capitala

incinerarea fermă ce înspărit pe tot românul
reală pe care purtenul a desch de unilari
de renăscere, de regene se pe care țara o are

Spectacolul
lui care se aglomerase

și pînă la Mitropolie

populul furnica atit de

singur om a o nespusă d

ale popor

In imagine.

1859 — DOMNUL TARII ROMÂNIEI

După alegerea — la 5 la
nuană 1859 — a „Domnului-

14

la 24 ianuarie, hotărâse și
ei ca Tora Românească să
a bō în fruntea sa ac

a pe care o reprezintă
a fost bōtută la Biser

La București
cu propuși mai mu
o lost nouă de

au ținut pe deputa
în sala de aleg

JOSE LABA DE

Cazul Stelian Popescu

Chiar și acum, după peste patru decenii, tabloul politic al României din 1937 apare confuz și plin de complicații. Ascensunea brutală a forțelor de extremă dreaptă — toate

hitleriste și de laia mussoliniană — se petrecea pe fondul dispersării forțelor angajate pe scena politică, pe slăbirea și incur-

gălirea, o luptă internă din sinul partidelor burgheze tradiționale. La alegerile parlamentare din 20 decembrie 1937, de exemplu, cereau să se constituie nu mai puțin de 13 partide politice și 53 de grupuri și lista

numărat iar de aderanți — „Societatea noastră

„Liga cooperativă” etc. — cerea semne electorale proprii oricui de alt grup și ca Partea

resc. Dincolo de aspectul hârtă al planului

momentului social-politic cu care era confruntată țara nu putea scăpa însă contemporane-

nal din România era — în egală măsură — etec

în atingerea scopului său nemăritat de instaurare a unei dictaturi personale, dar și de demagogia și egomaniaca agitație a

de extremă dreaptă. Trebu-

esență — va avea tradițiile ale demo-

forțe încurajate la no de către Germania Hitler. „Aveșea care vin — atrăgea atenția ziarul Ștefana din 15 decembrie 1937 — nu vor hotărî o simplă schimbare de guvern. Ele ou

potiva acestor forțe se planușea un complot criminal” [s.n.] totuși de ce. În momentul de

terea mai puțin aderente la un partid sau

o parte sau de alta a baricadelor politice. Și nu este, în această din urmă, riscul unei meșteșug din moment ce confruntarea politică

se afla în pragul unui real și devastator război

cel mai mare tiraj din România, al cărui di-

Popescu, ocupă un loc aparte. Evoluția, de-a

patronului său era dintre cele mai semnifica-

tive pentru mentalitățile pe care le fecunda-

luri într-un tablou politic care mai apară

confuz și plin de complicații și astăzi, după

mocrat de entuzism și de informație lumino-

naș” publicat la 28 august 1937.

semnalnd via între locuitorii țării și adăpind,

(.) Când democrația era încă un sistem po-

în rumele democrației integrale, jefului în

umile democrației integrale, șantajau în nu

să bată de peste hotare un vânt de dreptă-

cu miros de lire italiene, cu miros de măști

germane. Pirații noștri de presă și-au schim-

bat peste noapte convingerile. S-au culcat

generală, oameni de dreptă (.) Ce nu le-a

neronșă le-a adus în câteva luni numai na-

pins, de la o zi la alta, curaj, veredă, obră-

transformat din neînsemnat pungaș de

zănare în mare și temut hoțoman de presă

Piratul de presă a confecat naționalismul,

declară tranșant. Nu combat pentru idea-

ză, spui pe nume și să-l pleznești între och-

bul spumegă și îl înecă în barele lui i fa-

ale și tot ce ai mai scump în

PERITRICOLORII

lume, demnitatea și cinstea ta de om. Ultima
uit ludine a acestor scîrnave fîntîni, cu peni-
uit miros toare, care nu au conștiință, pînă
aceștia care nu au nici o credință (a că) s-au
în apăsător înfrîngere și bișetici

cel mai rușinos al acestor ani de
grădire a libertăților este acesta: în ju-
dei naționale se agită cîteva conc
rui ideal creștine se agită cîteva simțuri hoșa
mani de presă. O, dacă ar putea interval

În spatele acestei retorice
n-e publice, lumea românească

într-o în substanța acestei pîduitoare olen-
ave, cîteva precizări, pentru cititorul de azi,
se impun

Universul a luat naștere în 1882 din inițiativa
și sub conducerea lui Luigi Carravillon, un

so, văduva acestuia, o femeie simplă, fără
carie, aflată chiar, se recăsătorise cu
un redactor al ziarului, Dumitrescu-Cimpina,
care preia și directoratul gazetei. N-avea să
beneficieze prea multă vreme de avantajele
uscate de moartea primului său patron. Ște-
an Popescu, fiu de popă din satul Balta
Judec al redacției și devine repede bene-

an Popescu devine, alături de
răscu, avocat și el, director al

pescu se refugiază la lăși de unde l
deamnă pe V. Dărăscu, rămas sub ocupație,

numeroaselor pagini de publicitate, dar și a

mare tiraj din România și centrul unui ve-
tabil trust de presă, alături prin numeroasele
publicații pe care le scoate, cît și prin insti-
tuțiile tipografice foarte moderne de care be-
nefică: *Universul* devine o lărabă cu de toate
iar gazetăria e scîlnăvă afacere din moment
ce un șantaj însemna încă un etaj adăugat
patului din strada Brezeanu și nu numai

de-ocola. În toamna anului 1928, pentru
d vreme, e adăvîrat, pungașul devine

Popescu pentru gazetările, care este mai, de
groabă a vocație publică însoțită de cultură,
decît a mîstare, ne putem convinge înserind
aici cîteva dintre „perlele” pe care le iese
atunci cînd își scrisese singur articolele în

„mela” patronului său un colidat pseudo-
m l’ *Forma Allat* la Roma, Ștefan Popescu
o vizită lui Mussolini: „Bat ușor de
ușă se deschide într-o cameră vastă,
pătrată, cînd că avea 20-30 metri în lungime

id, opus ușei de intrare, văd o figură
piciorare, de partea interioară a unui
la care strălucirea o lampă la în-

lasciat și îmi face semn să mă
ly execut și eu salutul fascist
și încep să merg în diagonală.” Nici por-
tretul Ducei nu e mai puțin „tubtil” : „Iată a

Reproducindu-și în ziar o conferință ținută

ținând ziarul *Esterni* *Universul* se
te altfel, că a lipănt „întregul ciclu
al nemuritorului Victor Hugo : Cei trei muș-

rol), naviga în apele turbulente ale revoluției, tî-
cînd, prin politica de dreapta, prin ajutarea
t, din ziarul *Universul* unul dintre cele

epoci. Ei parvenise repede să fie tribuna
slă a reacțiunii românești și toate ten-
dînce de omene, de vertoale, de cinste și
de democrație erau proteste pentru a le pro-

pînă multe a tele, publice, cu o obsesantă
presel democratice și de stînga, ce se nume-
r se să aibă majoritatea redacției or sale pe

nu vor să vadă primejdia infiltrării comu-
niste pe calea presel iudice din Sărindan
tot prostul și vînduții se ridică împo-

Il est évident que la solution proposée de mobiliser nos ressources humaines le justifie.

o ti incuoiat si este spl-

Scopul lui nu e decît să
să de la conducerea Universului nu
le organiza sub faldu-
toare de milioane sau

Si dice che...

in toate turpludinile
orăd. omni: pe Ștefan Popescu, ca (

Cind Nastitatea Sa teoretizeaza...

mobile property. P

proșet de extremă dreaptă avuți, însă, să
exalte de pomana unei culori de... mână ce-

micros de mólid germans se venden

co | re | st | a | po | n | c | a | v | e | n | i | t | a | m | b | u | n | d | o | m | i | n | o | d | e | l | a | n | o | i | z | i | t

Q5 BARD #103 ,

11 Envelope-Coverage

mult rute la această companie care nega că este
lună și comentând răspunsurile căpitate în

de țelul încreierii române în urmă cu un an.
sub semnătura lui Ștefan Popescu alături de

„A nu reacționa, a nu activa de această plagă, înseamnă a (indulgenți) și a ne duce de vîl la pierdere ce ne distinge”. Miron Cristea atacă nu numai libertățile constituționale, dar și cele mai elementare norme

Din filele unei campanii de presă

rit, ai colomnat, ai adunat avere. Asta ai

„Antisemitismul” lui Stelian Popescu

tele și actele pe masă, a naturii de clasă a
antisemitismului practicat de *Universul* și de

Stelian Popescu, îl injura într-o pagină pe
Max Auschnitt pentru că în altă pagină, de

„Istion — Nădrag — Calan”.
Iată pentru ce vreau să strig ca să audă
toată lumea; *Universul* nu este un ziar na-
ționalist, *Universul* nu este un ziar c
alt și nimic mai mult”

veni — pentru că în două
placere cu capital nemțesc (afirmările hitle-
dem că Stelian Popescu e tovarăș cu evreii

nației care a reușit să înțeleagă lumea și care le înghesuie. Sînt îndrăgelnii care te dăgănt de „românism” și de „patriotism”.

Staheli, Emil Staheli și Amosno (prințul acționar - s.n.), la *Drajna crucicilor românești*, la *Drajna felinilor țărănești* (s.n.).

Repetăm: *Drajna* este o afacere cu capital

Universului ? Indiscutabil că „intransigentul naționalist” își asigură un loc privilegiat la

cît înjura mai tare și mai lătrare erau campaniile vîrtoase de capitaliști evrei pentru recă-

deloc încurajatoare ! În cadrul societății de exploatare forestieră *Drajna*, cu un pachet mic, mic de acțiuni el parvenise să adîm trece confortul că pe o afacere proprie, de

Pentru a vedea cît de la el acasă se întindent să ordîm a el cît în comisia de cenzori se aflau Zaharoff de la *Universul*, Simu, Iuliuș zlor, Georgescu Dor pentru ca dovă-

să ascu

In adevăr, din dăsarul de chel-

se, în plus primul 35 000 de lei iar secundul 25 000 lei lunar (o jumătate din capital).

me o vilă - castel de vinătoare - cu in-

contute, și au fost transportate la moșia d. Stelian Popescu, la Moineasca. La capitalul „prevederi” se vede că societatea *Drajna* a dat pentru infameții din Bataabia suma de lei 200.000 în timp ce ziarul *Universul* scie că acești infameții sunt întreținuți de *Universul* fără nici o mențiune asupra con-

d. Slavescu repetă cele cerute de d. avocat

care trimiteau la codul penal „cu acte nu cu vorbe, cu documente nu cu fraze”. Lumea

neglijază de lei latura emoțională a unei astfel de acțiuni de igienă socială. Cu articolul „Zece mii de moșneni prăvăleni” roagă la Dumezeu pentru prăvălenii lui Stelian Popescu”, Geo Bagra se alătură acestor virulente polemici cu un cîlu de patru

Din filele unei importante de presă

tru o serie impetivă lui Stelian Popescu. Noi

l vorbo. de dato aceasta, de o tra-

Sin on Popescu e dușmanul

maras mel de

Pinil autentice pe

le cu reprodus în

„afacerea Draja” era una dintre ne-

număratele potlogări făcute de această

„monede tricolore” de către administrația

lion Popescu ca

exploitărilor aplicată cu o fe-

Căci – nu-i oia ț – banul n-are miras,

rul strâns prin spoliere n-are aparlene

Jefuitorul de cadavre

care o practica, și de

deslega nu numai din ofac

de pe strada Brătianu, din

lumea românească – erau e-

in arelești p

vinu, Onvten,

ocupă spațiu – spațiu cît mai mult ca să aducă

venturi cît mai mari – reclamațiile întreprinde-

(și urmează o lungă listă a

Universului și am găsit acolo pe răpo-

Nuham Alteson, pentru că Stelian

lo și de la vi și de la morți, – dar

de la vi și de la morți care li pot sălura

macul arghirali. Și acum să ne ocupăm

de cea mai importantă problemă: la ce

nu prea mulți deocamdată. Ci nu-

acea principal, Pe primul redactor

de presă, pe care l-am prezentat

într-o scrisoare de prezentare

la începutul acestui număr, de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

pe care am dat o descriere de

foști dui de niste muncitori români. — care au
zid în jurul meu — la Prefectura

vers tale... Apoi o început

I ordeau că

alice lapte inspirate de
d-ia. Eu devenisem erou național la Buda-

similul maghiar
America cu

sliră, patul de suferință Emit
democratice de pe Săindar. El respingea

sovism, respingea învinuirea că l-ar fi acle-
socialiste exclud din capul locului orice mă-
nifestare de acest fel din partea mea. Din
oceață convingerea reiese logic că n-ai fi
nitară la o

red m
care a scris de curind o carte despre istoria
lor două popoare. Zăruți dumi-
și pe oceață carte care avu-
seze răsunet la români și a fost opreclată și
incolo băieți și p a
dată nu erau băieți d

urid și

românească, cum îl doare pe grolul centrio-
nist soarta „fraților asupriți din la... ră
pate”. Pe mine însă mă doare m...

neata și g

cu m-am înrolat în rin-
panizația democratică a

când mă voi întoarce în țară, vei da or-
brunților să mă aștească din nou în
sau chiar să mă omopre. Si

Notul de buzunare

Desigur dacă Stelian Popescu n-ar fi fost
titrat și dacă nu s-ar fi căpătuit cu stăpânirea
Universului or îl ajuns un banal hoț de buzun-

Carta unei campanii

...oca interbecu
Iapescu lansa o lista de sub-
avea chef sa

nu se gindea macar -
la de banii astel stinal
a deschis o

depinant ca uminta De ceea am
de subvenie pentru ajutorul

1924 - 4 250 049
168 lei;
17 locuie

ca d. Panote sa-si amintesc de lista de
subscripție lansată de Stelian Popescu și în-
cepiind să se intereseze dacă nu cumva

de... de dreapta cu sediul
... nu 2, scriitori rămase

și atacurile impo-
... banda o

deschisă de Universul era dusă
... Stelian Popescu cunoscind

Popescu pila că
bunului din moment ca "

“JOS LABA DE PE TRICOLOR”

publică cu cei aflați în dreptul evenimentului

list - intr-o stringa caracatere

Inter-Station Papers & Vols

የጥንታዊ የግብርና ስርዓት

terballe nu poate stabili în investigație sa

100

1000

Journal of Management Education

1. The first part of the paper discusses the importance of the

[illegible]

100

[illegible][illegible][illegible]

100

holod acellulose, kolusion oniro

[illegible]

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)	(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(64)	(65)	(66)	(67)	(68)	(69)	(70)	(71)	(72)	(73)	(74)	(75)	(76)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)	(82)	(83)	(84)	(85)	(86)	(87)	(88)	(89)	(90)	(91)	(92)	(93)	(94)	(95)	(96)	(97)	(98)	(99)	(100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	
101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	

[illegible][illegible][illegible]

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	52
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----

[illegible]

100

Figure 1. The effect of the concentration of the *Agrobacterium* suspension on the transformation efficiency of *Agrobacterium* strains.

[illegible][illegible]

lata de ce (pornind acum actiunea, de da

deleg. le sale Stalian Popescu, prin repunere-

一、
 二、
 三、
 四、
 五、
 六、
 七、
 八、
 九、
 十、

roz celui ce se autotitula „prieton al ține

1

da ul trecu pragul parlamentului la 30 noiembrie 1931 când deputatul Dinu Simion in-

trout de N loiga) ce măsuri înțelege o lua

„Subul acesta de 7000 000 plus dubinze

ă de rețut directorului

— k f r e g e o

0-250110

1990

11

— Este o înțelegere — ține un deputat liberal, prieten de câștig al lui Ștefan Popescu

we're spending!

poate fi multe milioane stimate cu 11 ani în urmă ajunseră la vreo douăzeci de milioane și continuau să facă ouă de aur în

„Revolta opiniei publice
(care) a început
a se revolta”

Cine urmărește evoluția politică a lui Ștefan Popescu între 1916 și 1937, data declinului necrușătorii companii a lumii românești, nu poate stabili decât o singură concluzie: că acesta a avut o conduită deosebit de curajoasă și de onestă în fața
o faptă pe rând, alții prin gazeta sa citi și ca

Din filele unei campanii de presă

O parte — chiar dacă se
întinde stilistic a publicistic

— situat nu departe de București, la
numai 29 km, e un cîștin pităvîl, cu oameni

puși în lanțul și pînă la prin tribunale sub
motiv de rebeliune, de răzmeriță împotriva
ordinii statului! Noroc că s-a găsit un jude-

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

na nymal cziestego liqubul indziame[ci] pu-
blicai. Lamez romfneac[ci] - nu

С.В.С. 19.03.2018

1937. Լուրձ թուրիւնսն

după derantarea și

L. Kolstien and

me unui discurs tintit de Dinu R.

1. Cursos como "Africa vocalidade de dema

111

100

[illegible]

pe prevedinutele paritului II.

$\rho_0 = \frac{1}{\sqrt{\pi}} e^{-x^2}$

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

1. The first step is to identify the key components of the system. This involves understanding the hardware and software involved, as well as the data flow and the roles of the various components.

[illegible][illegible]

some police, transpire de suyo, los

score for 1-0 intimpl, pome.

— 11 —

... , ... , ...

1891

1911

1. $\frac{1}{2} \log \frac{1}{2}$

100

[illegible]

10

100

[illegible][illegible]

...

100

"JOS LABA DE

[illegible][illegible]

PE TRICOLOR!

[illegible]

A. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 84

[Faint, illegible handwritten notes]

Sfîrșesc aici evocarea negului crimelor din istorie a moravurilor și a năvălirilor de altă dată, cu ideea reconfirmată pentru breasla noastră că s-au găsit atunci oameni care au un crez din împotrivă și minciună și a religio-

— O monstruoasă loterie, a cărei tragere
se face în plin aer.

Cursele - sport, afacere sau - o formi-
dabilă extrochene ?

CULISELE TURFULUI

40, în zori de ani în

dinul A trebur, deci, să

Dar tremurile speciale! Am
pot 40, care via din

ar nu tr ai gh
aşa de o asomene

CULISELE TURFULUI

al unui covețar P... cal

ție — una sin-

● Scenațiunea 1.4.11.
rufri ale unui bookmaker

intr-un adevărat erou de

— Am alergat p
intr-un mare derby

un câștig de 4.000 de franci,
casa ei, pentru venirea de

d. cai — care, dacă pentru
însemnăsfert, pentru
nu însemnăsfert o
dis.

nea macheta. Mă așteptam

casa de „desapărare” și
sistul sînt obșnuit, unde nu-
implică să se alege spre a-și

era o vreme groasă: mai

extra dintr-un
trai personaje ale unui clasice

masa Alva Edison, fost unii
anticear de origine irlandeză
primărie de la mama
fostă învățătoare de

găsit vizitator de mare prin
traiuri. Tot atunci fundele

era la tronul telere

fir, a două

originea lămpii cu iod,
pentru care cel m

în se l privește pe George
Westinghouse, tată sa

1872 în un tren

eu mult mai frust decât cel
un țaran mic de statură,
robust, cu o figură de proci

VOLUNTAR PENTRU SCAUNUL ELECTRIC

de țară, folosind un lămpă
grosolan și având gesturi de

modul de viață
era "chimpanșii" ai
New York, la 35 d

pe
făcătoarea de

ocului în ar st ordi el numă
100 000 locuitori

A lucrat probabil într-un
d n acela urme orile în

omului parit, sau se pre

ca Kemalar n ar fi ales

bază de joasă tensiune et
le punctul de plecare al

Crimă pasională? Sau motive
financiare? Nu se știe. Cum
a procedat? Nu asta nu se

că această crimă a fost comi
să "la condiții groaznice".

ap, te so tutea Venting
se se produce un eveni
nt dramatic : un min
je bază de curent alternant

Si, curând, cele două eveni
mente se învecinează în co

este vorba de un aparat
care va ucidă pur și simplu

tr-un șarpe artificial d
cu fire, electrozii și strâmbul

na n anul următor, Edi

genal. Nu este drept o
stracție de blit, de proci

inginer
Dar Edison, un "demon ex
machina" al artei
mășinilor nu putea d

curentul. Cu un suspt de

la ctre scunul pe care

edui se aplatat au

i și cu iși potoa reș

o exclamație de

tu greu „steperuși ma-

ă. Tochile urta, oriema,

ă să se lertine

Amizii

ACTOR CONȘTIINȚIOS

La festival Teatrul al II

apetare de către un dre
vor de la care. Se ju
presa de peste 300 de ori

și directorul cu calul nu v
quară Regizorul te
ură la panică...

nu dă seama de viață, a
pe căpăstrul și a pleant
teatrul pe drumul pe care
li făcuse de sute de ori, ca

Autorul de căl

Vesile la Flor Măruț

unle spectacole în d

Așa se face că într o

Măruț... Era toamnă,

se făcuse din boțuș. În

jadă, se vîndea vin Asifel,

noi pe scenă vorbiam de-și

conducătorul turneușul, stă

de vorbă cu o speculatoare

— Tovărășico, de ce nu i

la teatru — dai și bani.

și timpul — că toi

stău la mar

mon în partea cealaltă, dar

bet, că sala e în mijlocul

trage cor

— dier

— dier

RESPECT PENTRU APOL NOSTRĂ

Flor Emanuel Petruț era

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

la teatru de

AGENTUL

A 54

Cănetul său de membru al partidului nazist purta numărul

militar german : or, din februarie 1936, el a început să anunțe tot

— Ventru ed' francedd' sint
 curile preu spoe th' exalt.

core nu era pentru el

ANNALS

— Penin en nu oferit co-

... von der Absicht.

In Drosophila A M and

1000

2000 DE 218 WK

1744

Proccesle verbalet di ronnou-

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1. In order to be successful in your career, you must be able to work with others.

— 1911 —

Un antreprenor din Moravia a fost alintat de

la vorbe la septe
in seara zilei de 12 mai
38, o noua salinare cupl-

frontiera, in apropiere de
directia impreda spre jon-

A 54 amanta un lucru ex

chime in ajutor pe stala
12 din Roat.

INTERDAINAPOT

o noua salinare pe terito-

in timp ce cataclismul se

traj a face sala. Praga con-
ta din ce in ce mai mult
pe agentul A 54. Pe acest

UN NAZIST CONVINS

născut in 1907 si fusese

si nu mai cere nici
un ban. Desi explicatia fi-

Pe dayacortul sau, fiuora
acum numele de Paul Hans

La 11 martie 1939, Thum-
mel se va intalni cu matorul
prije, la bufetul marel

Frye plătesc coșumalia, tremură. Ardori ca informațiile să nu fie adevărate dar știe că tot ce spune A. 54 nu poate fi pus la îndoială. În aceeași zi, condus la Praga, Thümmel, va da detaliate pregătiri invaziei și ale invaziei însăși. Tulburări se vor produce, mai întâi, la 12 martie în orașul Jihlava și, la 13 martie, în orașul Brno.

SE ANUNȚĂ MOARȚEA CECOSLOVACIEI

În aceeași seară, Frye dă raportul lui Moravsek: este vorba de moartea Cehoslovaciei. Guvernul este anunțat imediat. În noaptea de 13 spre 14 martie, sînt așezate numeroase documente iar cele mai importante sînt încercate în lăzi și trimise la Londra. În acest timp, s'a cun anunțase și A. 54, regimentele 85. Invadează întreaga țară, intră în Praga, iar în dimineața zilei de 15 martie, un comando al Abwehr-ului din Dresda invadează birourile serviciului ceh de informații. El primește ordin să cîșteze arhivele. Dar nu se găsește nimic. Însuși amiralul Canaris sosește și caută. Din nou nimic! În sfîrșit, cenusa documentelor arse este descoperită în curte. Nu mai exista Cehoslovacia, dar al 2-lea birou este salvat și, prin intermediul său, A. 54 are să furnizeze alțișor informații la saie. Și încă ce informații! A. 54, alias Paul Thümmel, alias Vocal, alias Paul Steinberg, trăla acum la Praga. Nimeni nu bănușe niciodată, dintre superiorii săi, activitatea sa secretă în serviciul Cehoslovaciei. Dimpotrivă, urcase elveț trepte ale ierarhiei și devenise unul din marii patroni ai spionajului german, dirijînd el însuși activitatea noii centrale a Abwehr-ului nu numai în zonele cehce, dar și în Balcani și Orientul Apropiat. În aceste condiții, nimeni nu se mira cînd acesta colinda întreaga Europă.

La 3 august 1939, Paul Thümmel sosește la Maastricht unde se întâlnește cu măștrul Frank de la Serviciul cehoslovac de informații căruia îi înmînează un raport detaliat în care anunța decizia de invadare a Poloniei era definitiv luată. 50 de divizii erau pregătite să atace.

THÜMMELE A ALES

În Germania, planul de mobilizare era gata. Funcționarii postelor și călătorii forate aveau să fie mobilizați începînd din 10 august. A. 54 trimitea codul textelor pe care urma să le trimită îndată ce avea să cunoască data exactă a mobilizării. Anunța că va trimite, într-o scrisoare, adresa unei tinere cehă, din Praga, prin intermediul căreia putea fi contactat. Pentru ea, Thümmel avea să fie doctorul Holm. O frază din raportul lui Thümmel suna astfel: „Fiecare document care cere atestarea de oficiali cehi trece prin mîinile mele; voi avea, deci, posibilitatea — nu întotdeauna, dar foarte adesea — de a-i avertiza la timp”. Thümmel a alesese deci, alեսse frontul ceh. Și apara din nou întrebarea: de ce?

Dacă la aceasta întrebare nu putem încă răspunde, trebuie să constatăm că, punct cu punct, informațiile furnizate de Thümmel au fost tragic confirmate. Polonia a fost invadată. Franța a declarat război și Hitler n-a atacat-o. Pentru moment, între 25 și 27 noiembrie 1939, A. 54 îi întîlnie, din nou, pe Frank la Haga unde-i anunță că nici un atac împotriva Olandei sau Belgiei nu se va produce pînă la sfîrșitul anului. Anunță, de asemenea, pregătirea unei super-rachete care va exploda deasupra Angliei. Această rachetă va purta un nume celebru mai tirziu: V. 1. Din nou, Thümmel a văzut corect și în perspectivă. De aceea, Intelligence Service aprecia în mod deosebit, la acea vreme, informațiile lui A. 54. Agentul pare hotărît să bătă conținutul propriilor recorduri. Print-un mesaj în apăsantă anodîn, publicat în „Narodni Politika” el anunță că invadarea Belgiei și Olandei a fost hotărîtă. Mesajul apare la 17 martie 1940. La jumătatea lui aprilie, Thümmel face cunoscut că pregătirile de atac sînt Vest sînt terminate. La 1 mai, la Haga, sosește o telegramă. Comanda de atac nu va putea fi livrată pentru 12 mai. Ceea ce înseamnă că la 10 mai Germania va ataca Olanda. Și de data aceasta informațiile lui Thümmel sînt corecte. Olanda este zdrobită sub bombe, invadată și ocupată. După o interru-

ptere provizorie a contactelor cu A. 54 — rețeaua con-dusă de Frank pătrunde, evident, Olanda — se rela-legețara cu Thümmel cure, pentru prietenii săi din rezistența cehoslovacă. Va fi, de acum înainte, Franța. Din nou, printre-un emula-toe clandestin informațiile furnizate de A. 54 pleacă spre Londra. Sînt, toate, in-formatii originale, remarcabile, unice. Cînd valoarea este și mai mare că de obi-ceai, sînt comunicate direct lui Winston Churchill de către președintele Benes, în exil la Londra.

OPERATIUNEA BARBAROSSA

Sîntem în toamna anului 1940. Franța este zdrobită. Ce se va întîmpla cu Anglia? Din Londra mesaje prezente sosește pe adresa rezistenței cehoslovace: întrebăți-l pe Franța, spuneti-l lui Franța etc. Și Franța anunță pregătirea invadării Marii Britanii, crearea de comando-uri speciale, imprimarea de broșuri și afișe. El mai anunța că va fi simul Portugaliei ducele de Windsor pe care Hitler vrea să-l facă regele Angliei. El anunță ocuparea Islandei. Imediat, englezii ocupă insula A. 54 anunță că atacul împotriva Marii Britanii se va face la 15 septembrie. El va începe printr-o operațiune aservă de mare anvergură, apoi va avea loc debarcarea. Trimite chiar numele codului operațiunii: „Ses-lowe”. Nu se înghea decât parțial; cîteva zile mai târziu începe marea bătălie aeriană a tuturor timpurilor, bătălia deasupra London. La sfîrșitul lui septembrie, Franța anunță: „Invadarea este aminată”. Dar, la 15 octombrie, face cunoscut că o altă operațiune este proiectată. Numele codului: Barbarossa. Măritul de intrabări desore aensul Barbarosai, răspun-de la sfîrșitul lui octom-brie: este vorba de atacul împotriva Uniunii Sovietice. La sfîrșitul anului 1940 Franța trimite o informație care și azi încă ne lasă atun-petăți: Barbarossa va avea loc la 15 mai. Se știe că, dacă invadarea U.R.S.S., a început, de fapt, la 22 to-nie, aceasta s-a datorat înso-tulii că s'au trebuit reșterma-lă soarta Greciei și Iugo-slaviei. Dar, și în această parte a Europei, Paul

Thümmel a intervenit. Într-o dată ce a aflat că Iugoslavia este amenințată a plecat la Belgrad unde a-a întâlnit cu matorul Fritcher. Acesta va anunța, imediat, serviciul Iugoslav de informații care va zdrobi rețeaua Abwehr-ului. La 27 martie 1941, poporul se revoltă. Armata răstoarnă guvernul. Partii de alianță cu Germania este rupt. Cine ar putea ști că toate aceste evenimente au fost rezultatul unei călătorii foarte discrete a unui agent me Paul Thümmel? Acesta s-a întors în Praga și și-a reluat legăturile cu căpetnia lui Moravek pe al cărui cap se pusese preț. Moravek este arestat. Evadează și vrea să-l elibereze pe prietenul său Masin. Thümmel nu îl aprobă deoarece consideră că viața lui Moravek este mai prețioasă, pentru rezistență. În această epocă trebuie să remarcam, deci, că A. 54 s-a identificat complet cu cauza Cehoslovaciei libere.

Începând din 18 mai, A. 54 trimite noi mesaje prin care anunță că Wehrmacht-ul înalțătează spre est. Abwehr-ul nu se mai ocupă decât de U.R.S.S. Se formează agenții care vor administra teritoriile ocupate. Churchill la foarte în serios informațiile lui A. 54 și-l previne pe Stalin, care fusese, în același timp, avertizat de Richard Sorge și Orchestra Roșie a lui Trepper. În ciuda acestor nălmăciuri convergente el n-a crezut în atacul german. Thümmel și-a luat un nou nume de cod, René, și continuă să informeze și să răspundă la toate întrebările. La Londra se scrie: „ultimile informații ale lui René sînt foarte bune”. Dar cehii se strînge. La 27 septembrie 1941, Reinhard Heydrich, adjunctul lui Himmler, sosește în Praga. Rezistența este hăituită fără milă, sînt reperate posibilitățile enșuitoare, se fac arestări, torturi, mulți sînt împușcați. Se află că Moravek este în legătură cu un agent german foarte bine informat. Concluzia serviciilor lui Heydrich: trebuie găsit Moravek. Trebuie renerat agentul german. La 29 decembrie 1941, este găsit urma lui Moravek. O arma-

tă de poliști îi încercuiesc locuința. Moravek trage asupra comisarului și a poliștilor, forțează cordonul și fuge. La 14 martie 1942, Moravek expediază un mesaj prin radio. „René grav amenințat. Gîndiți-vă la securitatea lui. Poate trece în Elveția, în Turcia. Puteți simula o răpire cu familia sa?”. De fapt, încă din 1939, Gestapo-ul bănuia că un personal important al serviciilor secrete trăde. În decembrie 1939, un grup special fusese creal pentru depistarea lui avîndu-l în frunte pe Willy Abendschön. În toamna lui 1941, serviciile naziste arestaseră un rezistent ceh, colonelul Chouravy care nu putuse nega existența lui René. Dar, în ciuda torturilor, el nu dăduse decât o vagă descriere. Fusese bătut un anume comandant Leidl. Acesta posedă, însă, un albi de granit. În aprilie 1941, după ocuparea Iugoslaviei, în biroul atașatului militar fusese găsită copia unei scrisori anunțind că atacarea Iugoslaviei va începe prin bombardarea Belgradului. Or, informația din Londra venea de la Praga, iar acolo planul atacului Iugoslaviei se afla într-un seif al Abwehr-ului. Doar trei persoane aveau acces la seif: comandantul Abwehr-ului în Praga, adjunctul său și, în afara, Haupt-V-Mann Paul Thümmel. S-a făcut verificarea. Primii doi lipsiseră în acel timp din Praga. Rămînea, deci, Paul Thümmel.

PRIMELE BĂNUIELI...

Anchetatorul numărul unu, Willy Abendschön, rămăsese stupefiat. Paul Thümmel! Abendschön suscise și răsucise în zădărnicele raționamentului său, alungea, întodeauna, la Thümmel. Mărturiea dublă ale Berlinului, dar superiorii săi îl admoneau. Abendschön, înnebunit? Să bănuiește un vechi nazist? Un militar decorat cu înșiră de aur a partidului? Cum de nu-l acuză pe Himmler însuși? Furios, Abendschön trebuia să renunțe. În acest timp, Thümmel locuia la parterul unei case liniștite din Praga, într-un apartament confortabil în compania soției sale.

În noaptea de 4 octombrie 1941, un comando condus de Willy Abendschön atacă

un post emițător clandestin instalat la periferia Pragai. Sînt găsite aici deosebi gata să fie transmise. În aproape toate este vorba de René. René asușă... După informațiile lui René—Anatiza textelor dovedește că informațiile furnizate sînt strict secrete și doar trei persoane le puteau cunoaște. Frank, noul Reichsprotektor, Geschke, șeful Gestapo-ului la Thümmel. Se revine deci la Thümmel! Complicată afacere! Thümmel este arestat, în biroul său, la 13 octombrie 1941, dar negă cu înverșunare. Intervenții sosește din Berlin, din partea partidului nazist. Arestarea lui Thümmel, camera lui, este scandaluoasă. Thümmel este confruntat cu Chouravy care declară: „Nu, nu este René!”.

Inspectorul Fleisher, din Gestapo, garantează, și el, pentru Thümmel. FuriOS, Abendschön trebuie să-l elibereze pe Thümmel.

La sfîrșitul lunii Ianuarie 1942, analizînd procesul verbal al audierii a doi agenți englezi. Best și Stevenson, Abendschön descoperă că un important funcționar german sosise în Hata în 1939, pentru a se întâlni aici cu ofiterul cehoslovac, Frank Abendschön verifică. La acea vreme un singur membru al Abwehr-ului a fost trimis la Hata — Thümmel. Thümmel este arestat la sfîrșitul lui Ianuarie 1942. După lungi interogații, Thümmel, în afîrșit, vorbește. Mărturiea totuși. Da, eu sînt René. Dar sînteți pe cale să comiteți o mare greșală. Adevărul este că m-am înscușat în rețeaua cehă. Toate arestările pe care le-a reușit Abwehr-ul sînt rezultatul informațiilor pe care le-am cules. Cum se putea nega un astfel de lucru? Intr-adevăr, Abwehr-ul avusese succese incontestabile. Dacă aceste succese sînt datorate lui Thümmel?

SEMNALUL DE ALARMĂ

În serviciile germane se înfruntă două partide: cei care cred în Thümmel și cei care nu cred. Canarie înșuși crede în el. În fața unui asemenea prestid, Abendschön cedază, din nou. Thümmel este eliberat după ce i se smulge promisiunea că va ajuta la prinderea lui Moravek. Din acest moment Thümmel este supra-

vegheat zi și noapte. Într-o noapte reușește să scape de sub supraveghere și îl prind vine pe Moravsek. Dovada este faptul că atunci când Thümmel îi trimite un mesaj lui Moravsek, pentru a-l convoca, acesta nu vine la întâlnire. Abendtschön ordonă lui Thümmel să-l convoace pe Moravsek la el. Acesta refuză și-l dă înțelegându-l pe Moravsek într-o stație de tramvai. Aici, reușește să-l păcălească pe inșeurii lui păntofi și, când se întoarce anunță că Moravsek nu va veni. De data aceasta, răbdarea lui Abendtschön a ajuns la limită. La 20 martie 1942, el îl arestează pe Thümmel. Și Moravsek este rețențat într-un parc, este rănit și, în ultimul moment, se sinucide. Heydrich a crezut că Thümmel s-a fugar exclus din partidul nazist. Hermann și-a dat acordul. După Heydrich, „Thümmel a fost, probabil, cel mai bun agent al Serviciului cehoslovac de Informații”. Logic era acum ca Thümmel să fie judecat. În absența unei decizii a justiției, s-a hotărât internarea lui în închisoarea fortăreței din Tezlin. Aici a fost aruncat într-o celulă singur în re-

gătru cu numele de: doctor

Petr Tooman, probabil al 15-lea pseudonim al lui Paul Thümmel. Dar, pe acesta nu el și l-a ales. Deportat și aruncat aproape mort de foame în celula învecinată cu cea a cineva strigând și râpând. Astfel, află că un anume Petr Tooman le era tovarăș de captivitate. Când acesta află că nu li se dă de mâncare le trimite înșurii de supra peintr-o fișură în zid. Era calm, accepta înfrângerea Germaniei. Îi plăcea să-l citeze pe Goethe: „Nu-l putem salva pe cel care se încapă înăuntru”. Captivitatea lui în Terezin a durat trei ani. La 20 aprilie 1945, Petr Tooman a dispărut din celula sa. Heinrich Jockel va mărturisi: „Petr Tooman a fost împușcat, la 27 aprilie”. Alții afirmă că, înainte de a muri, fusese supus, o săptămână în șir, la torturi.

DE CE ?

Acceasi întrebare: de ce? Răspunsul nu este deloc ușor de dat. Căzu lui Paul Thümmel este foarte complicat. Și, dacă la început fusese pur și simplu datorită și, dacă propunând și furnizând aceste informații, cău-

tase doar un milic, comed

de a rambursa această datorie? Și, dacă, în celăl cu înțelesul fusese prima de joc? Este o explicație! Dar nu este evidentă. Sigur, Thümmel era un narist de primă oră. Dar oricât de torului nu erau fatal înscris în speranțele incompunibil. După venirea lui Hitler la putere opozanții fuseseră aruncați în închisoare... În localitățile Gestapofuncționar fără încredere... Fuseseră deschise primele lagăre de concentrare. Dachau între altele. Și, dacă Thümmel s-a gândit că se înșelase? Și, dacă puțin câte puțin, considerase că pînă la elibera țara sa de Hitler și de hitleristi trebuia să ajute lumea liberă să învingă Germania hitleristă? Omul care a preferat să-și piardă viața decât să-l predea pe prietenul său Moravsek; omul care, înfometat el însuși, a hrănit cu propria supă pe cel mai înfometat decît el, arest om nu putea avea motive josnere. Astăzi, la Terezin poate fi vizitată celula unde Thümmel a fost închis trei ani înainte de a fi trimis la moarte. Trei ani în com-pania secretului său.

ALAIN DECAUX

DIVERSE

CARE PE CINE

Politistul care îl aresta pe Powell Ralph în vîrstă de 17 ani în Montreal (Canada) a fost impresionat de aspectul unei mașini vechi, construită din bucăți și a luat el însuși la volanul acestui improvizat vehicul pentru a-l conduce la comisarul cel mai apropiat unde l-a aplicat o amendă pentru faptul că a condus cu frînele alabe. Acest fapt nu l-a înmolecat pe Powell să se plîngă împotriva politistului, care a condus autoturismul său pînă la comisarul tot cu frînele proaste și la urmaș fără permisiunea sa. Cîte două cazuri urmează să se judece la un tribunal care va trebui să hotărască.

„IMPORTANT E SĂ NE APĂRAM”

Pe marea autostradă de la sud-est de Kansas City trecătorii vedeau adesea cu atenție la volanul unui autoturism de culoare roșie o flintă ce nu se poate descrie, avînd o față înspăimîntătoare; unii afirmau că este vorba de un scafandru, alții — mai cu încredință — se gîndeau la un extraterestru. În fapt este vorba de o închinătoare profesorală care

poartă o mască de gaze pentru a filtra impuritățile din atmosferă. „Știu că această imă face un câp bizer” — a declarat automobilista Mary Ann Beaty — „dar impuritățile din aer ne pot îmbolnăvi și important este să ne apărăm”.

FANTOMELE PAC GREVA !

O fanyomă, care făcea deliciul castelului Shepton Mallet din Somerset (Marea Britanie — țară vestită în rîndul turistilor amatorilor de senzatii tari pentru casele sale bisuite de fantome), aparținînd unei femei decapitate în 1600 — după cum susține prospectul pentru turiti — a ales libertatea. De cîteva timp „fantoma” refuză să-și mai facă apariția, sîră dispărarea celor veniti să-și petrescă o noapte de groază la castel... și a firmel de turism, care-și vede clienții înmulțindu-se. Se pare că la baza acestei dispariții stă o cauză cum nu se poate mai pămîntescă. „Fantoma” ceruse o suplimentare de tarif pentru munca de noapte plus prima de periclitare (pentru escaladări periculoase) care nu l-a fost acordată, și atunci a intrat în grevă.

UN FURT MACABRU^{*}

INTIMPLARI ADEVARATE

Faptul s-a petrecut într-un vagon de clasă a treia al unui tren de noapte care circula cu luminile stinse, strecurându-se în beznă. Oameni și bagaje se așezaseră alcătuiind un pachet compact, mișcat permanent de trepidatii. În interiorul desăvârșei mizeriei. Din când în când se auzeau câte un chibrit pentru ca vreun călător sau altul să-și poată găsi piciorul prins sub trupul contorsionat al vecinului.

Pe o bancă de lemn, nu reușea să alina peoșcă. Ar fi dormit, dar durerea ei era prea mare. În brațe ținea un copil bolnav. Fiul de om scinea de febră și durerile lui crescuseră. Călătorii, întinși pe podurile vagonului, treziți din când în când, încercau să se sucuscă, dar fără folos. Copilul femeii îl deranja, dar din ce în ce mai rar, până ce a tăcut definitiv. Murise! S-a instalat o liniște desăvârșită, liniște de mormint. Nimic nu mai mișca. Singura ființă trează era doar mama copilului, cu ei în brațe în mijlocul acestei tăceri. Plângea înăbușit și nu dorea să-și trezească tovarășii de drum. Ce era să facă?

A gândit, a judecat lucrurile și cu o hotărâre cu adevărat apăsătoare a decia.

Printre oamenii care așezărau pe bănci și sub bănci a săvârșit ceea ce gândea: a golit valiza de lucruri, bruma ei de avere, le-a aruncat pe fereastra vagonului și în loc a pus corpul încă cald al copilului.

A așteptat apoi valiza în plasa de bagaje și, îndurerată, și-a reluat locul pe bancă, lăsat terminată treaba.

Nimeni din tren nu va fi necăjit! Nici o compătimitare nu-i va repara durerea, iar la capătul drumului își va îngropa copilul! Șarpele, de fier înainta spintecind întunericul, ducând printre atâtea dureri și drama unei mame.

Dar drama nu se termină aici:

Într-o gară mică de pe această linie lungă, când s-a trezit ziua, mama îndurerată a făcut o îngrozitoare constatare. Cineva îi furase valiza.

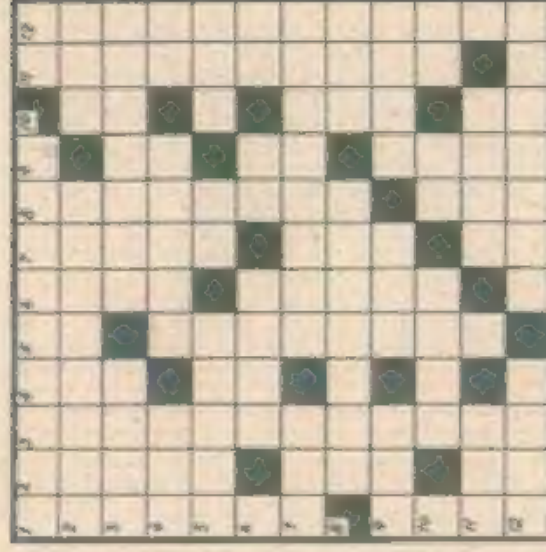
Disperarea abia atunci i-a pătruns în inimă. Ca o leonică căreia i s-a furat pulul, se uita în jur. Căuta hoțul, pe cel care furase ce avea mai scump. Nu-i păsa de singura ei avere, de lucrurile aruncate din tren. Voia copilul, trupul neînsușit al copilului, căruia doar cu câteva luni în urmă îi dăduse viață.

Dar trenul fugea înainte și nimeni nu înțelegea disperarea unei mame.

Singurul, care, poate, o înțelegea era doar hoțul, fiindcă la rîndul lui, s-a ales cu o decepție îngrozitoare.

F. URSEANU ■

* A fost conștient întru Păcătoș și Dăcărești în ultima noapte a celui de al doilea război mondial.

CALIGRAFICĂ

ORIZONTAL: 1) Transcriere dintr-o limbă străină — Matrice primă pentru condeiele antice. 2) Descriere — Articol scurt 3) Chemare verbală sau scrisă — Veche plăcă de scris. 4) Pref. de... țara — Corectură — Într-o notă care cere! 5) Scriere istorică pe ani — Carte de sucetă — Comandanți turei. 6) Încercare — Numeral — Curs 7) Particula onomastică anglo-saxonă — Formular pentru scrieri oficiale. 8) Vechi scrieri istorice — Într-un cuvânt: a fi 9) Trezute în notes! — Recif mijlocul — Păstrează secretul scriitorilor. 10) Variantă în „a scrie” — Plural (abr.) — Dinși. 11) Poziția de joc în scrisorile lui Ion Creangă — Producție gazdărească. 12) Exprimat — Dicționar.

VERTICAL: 1) Scrieri savante — Lista de acte. 2) Picior clasic rus, autorul tabloului „Zăporoșii scriind o scrisoare sulanului Ahmed al III-lea” — Înscris cu valoare juridică — Pepene! 3) Pont clasic român care a scris „Epistola Mareșului Logofăt I. Văcărescu” (1810-1888). 4) Literă arabă și turcă — Schitate în bloc! 5) Notă veche — Poprire. 6) Vorbește în gura mare — Își scrie unul altuia. 7) Listă de greșeli tipografice — Paza contra incendiilor (abr.) — Ultima literă din alfabet. 8) Scrieri pictografice... moderne — Nepotul penei de scris. 9) Locul siliului (abr.) — Canad! — Spațiu morfologic. 10) Ia înapoi! — Chenar arătat — Recol! 11) Artă de a scrie corect. 12) Specialist al scrierii în cifre.

Dicționar: AGI, EAD, DAL.

DORU BANCULESCU ■
Belotești